

ΕΣΤΙΑ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Βραβευθὲν ὑπὸ τοῦ ἐν Παρισίοις Συλλόγου πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἑλλ. σπουδῶν,
ἀξιοθὲν ἀργυροῦ μεταλλίου ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς Δ'. Ὀλυμπιάδος,
καὶ χαλκοῦ ἐν τῇ παγκοσμίῳ Ἐκθέσει τοῦ 1889.

ΤΟΜΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟΣ ΟΓΔΟΥΣ

1889

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΑ
ΚΑΤΑΒΟΛΤΟΥ
ΑΥΣΤΡΩΝ ΑΡΙΘ.

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

ΤΙΜΑΤΑΙ ΔΡΑΧΜΑΣ 6. - ΔΕΔΕΜΕΝΟΣ ΔΡΑΧΜΑΣ 8.

ΑΘΗΝΗΣ

ΕΚΔΟΤΑΙ

Ν. Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ ΚΑΙ Γ. ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ ΕΝ Τῃ ΟΔῳ ΠΑΡΟΡΘΑΓΩΓΕΙΟΥ ΑΡΙΘ. 12 ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΟΔΟΝ ΣΤΑΔΙΟΥ

Ἐστία

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΤΟΜΟΣ ΚΗ΄.

Ἐπιμέλεια: Ἐν Ἑλλάδι σφ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ σφ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 ἰουνίου ἑκάστ. ἕως καὶ ἰσὺν ἰσχυρίαι. — Γραφεῖον διηκ. Ὁδ. Περικλειοῦ 14.

9 Ἰουλίου 1880.

ΦΡΟΜΩΝ ΚΑΙ ΡΙΣΛΕΡ

ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ ΑΛΦΟΝΣΟΥ ΔΩΔΕ

Μετάφρασις Χ. Ἀννίνου

(Συνέχεια ἴδε προηγούμετον φύλλον).

—Ψεύδουσαι... ἔλεγεν ἡ Σιδωνία ἠπιστοῦν ὄχρᾶ, ἀλλὰ πάντοτε μὲ τὸ ἐλαφρὸν μειδιάμα τῆς.

Ἐκείνος δὲ ἔτι ὠχρότερος ἀπήντα:

—Δὲν ψεύδομαι διόλου... Ὁ θεὸς μου ἠθέλησεν αὐτὸν τὸν γάμον... Ἦτο ἐτοιμοθάνατος... σὺ εἶχες ἀναχωρήσαι... Δὲν ἐτόλμησα ν' ἀρνηθῶ.

Μακρόθεν ὁ Ρίσιερ τοὺς ἐθαύμαζεν.

—Πόσον εἶνε εὐμορφῆ!.. πῶς χορεύουν καλὰ!..

Ἄλλ' ἰδόντες αὐτὸν οἱ χορευταὶ ἐχωρίθησαν καὶ ἡ Σιδωνία ἔσπευσε πρὸς αὐτὸν ἐν τάχει:

—Ἦὼς!.. εἶπεν ἔδω εἶσαι; Τί κἀμνεὶς ἐδῶ;...

Σὲ ζητοῦν... διατὶ δὲν πηγαίνεις ἐκεῖ πέραν;

Καὶ ἐνῶ ἐλάλει διὰ χαρίεντος κινήματος γυναικὸς ἀνυπομονήσεως διηυθέτει τὸν λαϊμοδέτην του. Ὁ Ρίσιερ ἀγαλλίων διὰ τοῦτο καὶ βλέπων μειδιῶν τὸν Σιγισμόνδον μὲ τὴν ἄκραν τοῦ ὀφθαλμοῦ ἦτο τόσο πολὺ εὐδαιμων αἰσθανόμενος τὴν ἀφῆν τῆς μικρᾶς ἐκείνης χειροκτιοφόρου χειρὸς περὶ τὸν λαμόν του, ὥστε οὐδόπως ἐπρόσεξεν ὅτι ἐφρικίων οἱ λεπτοὶ δάκτυλοι τῆς.

—Πάρε τὸν βραχιόνά μου, εἶπεν αὐτή.

Καὶ ἀμφότεροι ἐπέστρεψαν εἰς τὰς αἰθούσας. Ἡ μακρὰ καὶ συρομένη λευκὴ ἐσθὴς τῆς νύμφης συνέτεινεν ὥστε νὰ φαίνεται ἔτι ἀκομψότερον τὸ μέλαν τοῦ νομφίου ἱμάτιον, κακῶς λεκομμένον καὶ κακῶς προσαρμοζόμενον εἰς τὸ σῶμα του· ἀλλὰ τὸ ἱμάτιον δὲν δύναται νὰ διορθωθῇ προχείρως ὡς ὁ λαϊμοδέτης· κατ' ἀνάγκην ἔπρεπε νὰ εἶνε ἀνεκτὸν ὅπως εἶχεν... Ἐνῶ δὲ κατὰ τὴν διάθεσίν του ἐχαιρέτιζον πάντας τοὺς προσκεκλημένους προθυμοποιούμενους νὰ προσμειδιῶσιν αὐτοῖς, ἡ Σιδωνία πρὸς στιγμὴν ἠσθάνθη τὴν ὑπερηφάνειαν ματαιοδοξίας ἱκανοποιηθείσης. Ἄτυχῶς τὸ συναίσθημα τοῦτο δὲν διήρκεσε πολὺ. Ὑπῆρχεν εἰς μίαν γωνίαν τῆς αἰθούσης νεαρὰ καὶ εὐεὶδῆς γυνή, ἣν οὐδεὶς προσ-

εκάλει καὶ ἥτις ἐβλεπε τὸν χορὸν μὲ βλέμμα ἤρεμον, λάμπον ἐκ τῆς χαρᾶς ἣν ἐμπνέει ἡ πρώτη μητρότης. Ἀμα ὡς τὴν εἶδεν ὁ Ρίσιερ, διηυθύνθη παραχρῆμα πρὸς αὐτήν, ὑπεχρέωσε δὲ τὴν Σιδωνίαν νὰ καθήσῃ πλησίον τῆς. Περιττὸν νὰ εἴπωμεν ὅτι ἦτο ἡ κυρία Γεωργίου. Πρὸς ποῖον ἄλλον ἠδύνατο νὰ λαλῆ μετὰ τοιαύτης εὐσεβάτου στοργῆς; Εἰς ποίας ἄλλης τὴν χεῖρα ἠδύνατο ν' ἀποθέσῃ τὴν χεῖρα τῆς ἀγαπητῆς του Σιδωνίας, λέγων: «Θά τὴν ἀγαπάτε, δὲν εἶνε ἀληθές;

... εἶνε τόσο καλὴ!.. Ἐχει ἀνάγκην τῶν συμβουλῶν σας... τῆς ἐμπειρίας σας!..»

—Ἄλλὰ, φίλτατέ μου Ρίσιερ, ἀπήντα ἡ κυρία Γεωργίου, ἡ Σιδωνία καὶ ἐγὼ εἴμεθα παλαιὰ φίλοι. Δὲν ὑπάρχει ἡ ἐλαχίστη ἀφορμὴ ὥστε νὰ μὴ ἐξακολουθῶμεν ν' ἀγαπώμεθα!..

Καὶ τὸ γαλήνιον καὶ εὐκρινὲς βλέμμα τῆς ἀνεζήτει χωρὶς ἄλλως νὰ κατορθῶσῃ νὰ συναντήσῃ τὸ τῆς παλαιᾶς τῆς φίλης.

Μὲ τὴν ἐντελῆ δὲ ἀπειρίαν του ἣν εἶχεν ὡς πρὸς τὴν ἀπαιτουμένην πρὸς τὰς γυναῖκας συμπεριφορὰν καὶ μὲ τὴν ἔξιν τοῦ νὰ συμπεριφέρεται πρὸς τὴν Σιδωνίαν ὡς πρὸς παιδίον ὁ Ρίσιερ ἐξηκολούθησε διὰ τοῦ αὐτοῦ ὕψους:

—Λάβε παράδειγμα αὐτὴν ἐδῶ, ποῦ βλέπεις, κορίτσι μου... Δὲν ὑπάρχει ἄλλη εἰς τὸν κόσμον ὡσὰν τὴν κυρίαν Γεωργίου. Ἐχει ὅλην τὴν καρδιά τοῦ καυμένου τοῦ πατέρα τῆς... εἶνε ἀληθινὴ Φρομὼν!

Ἡ Σιδωνία κάτω νεύουσα τὸ βλέμμα προσέκλινε χωρὶς ν' ἀπαντᾷ, ἐνῶ ἀδιόρατος φρικίασις διέτρεχεν ἀπὸ τοῦ ἄρου τοῦ μεταξίνου ὑποδήματός τῆς μέχρι τοῦ τελευταίου μορίου τοῦ ἐξ ἀνθέων πορτοκαλλέας νομφικοῦ στεφάνου τῆς.

Ἄλλ' ὁ ἀγαθὸς Ρίσιερ οὐδὲν ἐβλεπεν. Ἡ συγκίνησις, ὁ χορὸς, ἡ μουσικὴ, ὅλα ἐκεῖνα τὰ φῶτα, ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἄνθη, τὸν ἐμίθυσκον, τὸν καθίστων σχεδὸν ἐκφρονα... Ἐνόμιζεν ὅτι ὅλοι ἀνέπνεον τὴν ἀτμόσφαιραν ἐκείνην τῆς ἀπαρμιλλου εὐδαιμονίας, τὴν περιβάλλουσαν αὐτὸν. Δὲν συνηθάνετο τὰς ἀντιζηλίαις, τὰ ταπεινὰ μίσση, ἀτινα δισσαυροῦντο ὑπεράνω τῶν κεκοσμημένων ἐκείνων κεφαλῶν.

Δὲν ἐβλεπε τὸν Δελομπέλ ἐρειδόμενον ἐπὶ τῆς

ίστικας, ἐν τῇ ἀκαλλοιώτῳ στάσει του μὲ τὴν μίαν χεῖρα ἐντὸς τοῦ ὑπενδύτου του καὶ μὲ τὸν πῖλον ὑπὸ μάλης, μάτην ἀναμένοντα ἐνῶ παρήρχοντο αἱ ὥραι ὅπως σκεπθῆ τις νὰ χρησιμοποιήσῃ τὴν καλλιτεχνικὴν του εὐφυΐαν. Δὲν εἶδεν τὸν κύριον Σέβην, ὅστις δυσθῦμως παρεμμένον μεταξὺ τοῦ βέμματος δύο θυρῶν ἀπηγάς κατεφέρετο κατὰ τῶν Φρομών. «Ὁ! αὐτοὶ αἱ Φρομών! Τὶ θέσιν εἶχον αὐτοὶ εἰς τὸν γάμον!.. Ἦλθον μὲ τὰς γυναῖκας των, μὲ τὰ παιδιὰ των, μὲ τοὺς φίλους των, μὲ τοὺς φίλους τῶν φίλων των. Ἐνόμιζε κανεὶς ὅτι κάποιος ἀπὸ αὐτοὺς ἐνυμνεῖτο. Ποῖος ἐσυλλογιζέτο τὴν οἰκογένειαν Ῥίσελρ ἢ τὴν οἰκογένειαν Σέβη;.. Αὐτὸν, τὸν πατέρα τῆς νύμφης, οὔτε κἀν δὲν τὸν εἶχον παρουσιάσει!.. Ἐπέτεινε δὲ ἰδίως τὴν ὄργην αὐτοῦ ἢ συμπεριφορά τῆς κυρίας Σέβη, μητρικῶς μειδιῶσας πρὸς πάντας, ἐνῶ περιεβάλλετο τὴν ἀποχρώσεις κανθάρου ἔχουσαν ἐσθῆτά της.

Ἄλλως τε καὶ ἐκεῖ ὅπως εἰς ὅλους τοὺς γάμους εὐρίσκοντο δύο βέμματα διάφορα, ἅτινα συνήντωντο χωρὶς ἑαυτῶν ν' ἀναμιχθῶσιν. Τὸ ἐν ἐξ αὐτῶν μετ' ὀλίγον ὑπεχώρησεν ἀφ' ἐλευθέρων τὸν χῶρον εἰς τὸ ἄλλο. Οἱ Φρομών ἐκεῖνοι, ὅτινες τὸσον παρῴριζον τὸν κ. Σέβην καὶ ὁλίγους ἀπετέλουν ἐν τῷ χορῷ τὴν ἀριστοκρατίαν, ἡ πρόεδρος τοῦ ἐμπορικῶ ἐπιμελητηρίου, εἰς βιομήχανος σοκολάτας, βουλευτὴς ἐν τῷ νομοθετικῷ σώματι, ἡ γηραιὸς ἑκατομμυριούχος Γαρδινῶς, πάντες ἀπεσύρθησαν ὀλίγον τι μετὰ τὸ μασούκτιον. Μετ' αὐτοὺς ἡ Γεώργιος Φρομών καὶ ἡ σύζυγός του ἀπῆλθον διὰ τοῦ ὄχηματός των. Ἀπέμεινον μόνον οἱ ὁμοταγεῖς τοῦ Ῥίσελρ καὶ τοῦ Σέβη, πᾶραυτα δὲ ἡ ἐορτὴ μετέβαλεν ὄψιν καὶ ἐγένετο θορυβωδαστέρα.

Ὁ περιφανὴς Δελμπὲλ ἀποκαμῶν νὰ βλέπῃ ὅτι δὲν τὸν προσεκάλουν, ἀπεφάσισε νὰ ἐπιδειχθῆ αὐτόκλητος καὶ ἤρχισε διὰ φωνῆς ἠχηρᾶς ὡς βαρὺ ἔγχρδον ὄργανον ν' ἀπαγγέλῃ τὸν μόνολογον τοῦ Ρού-Βλάς: «Καλὴν ὄρεξιν, κύριε!.. Ἐνῶ συνωθῶντο ὅλοι περὶ τὰς κούδους τῆς σοκολάτας καὶ τὰ πατήρια τοῦ πίντς, εἰς τὸ κυλικεῖον. Γυναῖκες φέρουσαι ἀπλῆν καὶ οἰκονομικὴν ἐνδυμασίαν ἐνδρονίζοντο ἠδὴ χαιρούσαι διότι ἠδύναντο ἐπὶ τέλους καὶ αὐταὶ νὰ ἐπιδειχθῶσιν, τῆδε κακείσε δὲ νεανίσκοι ἐμποροῦπάλληλοι, ἔχοντες τὸ πάθος τῆς κομψοπρεπείας, διεσκέδαζον ἀποπειρώμενοι νὰ χορεύωσιν ἐνα τετράχορον. Πρὸ πολλοῦ ἡ νύμφη ἐπόθει ν' ἀπέλθῃ. Τέλος πάντων ἀνεχώρησε μετὰ τοῦ Ῥίσελρ καὶ τῆς κυρίας Σέβη. Ὁ κύριος Σέβης, ὅστις εἶχεν ἀνακτῆσαι πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ἐπισημότητα, ἀδύνατον ὑπέβλεπε νὰ πεισθῆ ὅπως συναπέλθῃ μετ' αὐτῶν. Ἐπρεπε νὰ μείνῃ κἀποιος, ὅστις νὰ περιποιηθῆ τοὺς προσκεκλημέ-

νους, τὶ διάβολον!.. Ἦτο κατακόκκινος, ἑκαυμμένος, ζωηρός, θορυβώδης, στασιαστικὸς σχεδόν. Ἀπὸ κάτω τὸν ἤκουον νὰ συνομιλῇ περὶ πολιτικῆς μὲ τὸν κύριον τοῦ ἐστιατορίου Βερούρ καὶ νὰ κάμνῃ κάτι ἄμικτας τόσον τολμηρᾶς!..

Ἐν τσοῦτῳ τὸ ὄχημα, οὐδ' ἡνίοχος βεβαρυμένος ἐκράτει χαλαρὰς ὄπισσόν τὰς λευκάς ἡνίας, ἐκυλίετο βαρέως διευθυνόμενον πρὸς τὴν συνοικίαν τοῦ Ἐλους.

Ἡ κυρία Σέβη ἦτο πολὺ λάλος καθ' ὁδόν, διηγείτο ὅλα τὰ μεγαλεῖα τῆς ἀξιωματικότητος ἐκείνης ἡμέρας, θαυμάζουσα ἰδίως τὸ γέῦμα, οὐτινος τὸ χυδαῖον ὑπόλογιον ἐφαίνετο αὐτῇ ἢ ὑψηλὴ ἐκφρασις τῆς πολυτελείας. Ἡ Σιδωνία ἐρέμβασεν εἰς τὸ σκοτεινὸν βάθος τῆς ἀμάξης, ἡ δὲ Ῥίσελρ καθήμενος ἀπέναντί της δὲν ἔλεγε πλέον: «Ἔμικαι εὐχαριστημένος...» τὸ ἐσυλλογιζέτο ἑμῶς καὶ τὸ ἐπίστευεν ἐξ ὅλης καρδίας. Ἀπεπειράθη ἀπαξ νὰ λάβῃ τὴν μικρὴν λευκὴν χεῖρά της στηριζομένην ἐπὶ τῆς ὕαλου τῆς κλεισμένης θυρίδος, ἀλλ' ἐκείνη τὴν ἀπέσυρε ταχέως καὶ ὁ Ῥίσελρ ἔμεινεν ἀκίνητος, βεβουισμένος εἰς ἀφῶνον ἔκστασιν.

Διῆλθον διὰ τῆς Ἀγορᾶς, διὰ τῆς ὁδοῦ Ραμποτῶ βριθαύσης ἀμαξίων κηπουρῶν, εἶτα πρὸς τὴν ἐσχατίαν τῆς ὁδοῦ Φράν-Μπουρζῶς ἐκαμψαν τὴν γωνίαν τῶν Ἀρχαίων καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν ὁδὸν Μπράκ. Ἐκεῖ ἐσταμάτησε τὸ πρῶτον ἡ ἀμαξία καὶ κατῆλθεν ἡ κυρία Σέβη πρὸ τῆς θύρας τῆς οἰκίας της πολὺ στενῆς ὅπως περιλάβῃ τὴν ἐκλαμπρὸν ἐσθῆτά της, ἥτις ἐβουίθη εἰς τὸ σκότος τοῦ διαδρόμου μετὰ θροῦ διαμαρτυρίας καὶ ψιθύρου προερχομένου ἐξ ὄλων τῶν ποδογύρων της.

Μετὰ τινὰς στιγμὰς μεγάλην καὶ ὀγκώδης πύλην ἐν τῇ ὁδῷ τῶν Καλογραίων, φέρουσα ἐπὶ τοῦ θυροῦ τοῦ μαρτυροῦντος ἕτι ἦτο τὸ οἶκημα παλαιὸν εὐκατρίδου μέγαρον, ὑπεράνω τοῦ σχεδὸν ἐξηλειμμένου οἰκοσμήρου ἐπιγραφὴν μὲ κυανὰ γράμματα: *Χυρτὶα χρωματιστά*, ἠνοῖξε καὶ τὰ δύο φύλλα της ὅπως διέλθῃ τὸ πολυτελὲς ὄχημα.

Ἡ τέως ἀκίνητος καὶ οἰοεὶ ὑπνώττουσα νύμφη ἐφάνη ἐξεγερθεῖσα αἰφνιδίως κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν καὶ ἀν δὲν ἤβλεπον εἰσθαι ἠδὴ ἐσθεσμένον ὅλα τὰ φῶτα εἰς τὰ ἀπέραντα κτίρια, ἐργαστήρια καὶ ἀποθήκας, τὰ ἐκτεινόμενα ἐν τῇ αὐλῇ, ὁ Ῥίσελρ θὰ ἠδύνατο νὰ ἴδῃ μεδίμα θριαμβευτικῶν φωτίζον διὰ μίας τὸ εὐείδες ἐκείνο καὶ αἰνιγματικὸν πρόσωπον. Ὁ κρότος τῶν τροχῶν ἐμετριάζετο, ἐπειδὴ ἐβουίζετο ἐντὸς τῆς λεπτῆς ἀμμου τοῦ κήπου καὶ μετ' ὀλίγον τὸ ὄχημα ἐσταμάτησε πρὸ τῆς κλιμακῶς μικρᾶς διωρόφου οἰκίας. Ἐκεῖ κατῴκει τὸ νεαρὸν ζεύγος τῶν Φρομών, ἡ δὲ Ῥίσελρ μετὰ τῆς συζύγου του ἐμελλε νὰ κατοικήσῃ εἰς τὸ ἀνώτερον

πάτωμα. Ἡ κατοικία ἐφαίνετο πολυτελής. Οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ εὐποροὶ ἐμποροὶ ἀπέζημιούντο διὰ τὸ σκοτεινὸν τῆς ὁδοῦ καὶ τὸ ἀποκεντρὸν τῆς συνοικίας. Ἰάπης ἐστράωντο ἀπὸ τοῦ ἄκρου τῆς κλιμακῶς μέχρι τῶν θυρῶν των, ἀνθῆ ὑπῆρχον εἰς τὸν προθάλαμον καὶ πανταχοῦ ἤστραπτε λάμψις μαρμάρων λευκῶν καὶ ἀντανάκλασις κατόπτρων καὶ στιλπνῶν χαλκίων καλλιτεχνημάτων.

Ἐνῶ ὁ Ῥίσελρ περιεφέρετο ἀγαλλίων εἰς ὅλα τὰ δωμάτια τῆς νέας του κατοικίας, ἡ Σιδωνία ἀπέμεινε μόνη εἰς τὸν θάλακόν της. Ὑπὸ τὴν λάμψιν τῆς μικρᾶς κυανῆς λυχνίας τῆς κρεμαμένης ἀπὸ τῆς ὀροφῆς ἔριψε κατ' ἀρχᾶς ἐν βλέμμα εἰς τὸ κατόπτρον εἰς ὃ ἀντηνακλάτο ὑλόκληρος ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν ἐν πάσῃ αὐτῆς τῇ καινουργεῖ πολυτελείᾳ, τῇ τόσον ἀήθει δι' αὐτήν. Ἐἶτα ἀντὶ νὰ κατακλιθῆ, ἤνοιξε τὸ παράθυρον καὶ ἔστη ἀκίνητος στηριζομένη ἐπὶ τοῦ ἔξωστου.

Ἡ νύξ ἦτο διαυγῆς καὶ χλιαρὰ. Ἐβλεπεν εὐκρινῶς τὸ ἐργοστάσιον μὲ τ' ἀπειροπληθῆ παράθυρα, τὰ ἀνευ παραθυροφύλλων, μὲ τὰ μεγάλα στίλβοντα ὑαλῖα του, μὲ τὴν ὑψηλὴν κεντροδόχνην του, ἥς ἡ ἀκρὰ ἐφαίνετο ἐξαφανισμένη εἰς τὸ βάθος τοῦ στεριώματος, πλησιέστερον δὲ τὸ μικρὸν ἐκεῖνο κομψὸν κηπάριον, κείμενον παρὰ τὸν τοῖχον τοῦ παλαιῦ μεγάρου. Πέριξ ἐφαίνοντο μόνον πένθιμοι καὶ πενιχρὰί στέγαι καὶ ὁδοὶ σκοτειναὶ, σκοτεινότεραι... Αἰφνης ἀνεστέρησεν. Ἐκεῖ πέραν, εἰς τὸ ζοφερώτερον, καὶ τὸ πενιχρότερον ὅλων τῶν ὑπερήμων, ἅτινα συνεσφιγγοντο καὶ ἐπηρείδοντο ἐπ' ἀλλήλων ὡς λίαν βεβαρυμένα ὑπὸ τῆς ἀθλιότητος, ἐν παράθυρον τοῦ πέμπτου πατώματος ἐφαίνετο ἀνοικτόν, ἄλγες ζόφου. Τὸ ἀνεγνώρισε πᾶραυτα. Ἦτο τὸ παράθυρον τοῦ μεσαναθάθρου τῆς οἰκίας ἐνθα κατῴκουν οἱ γονεῖς της.

Τὸ παράθυρον τοῦ μεσαναθάθρου!.. Πόσας ἀναμνήσεις ἐξῆγειρεν ἐν τῇ ψυχῇ της αὐτὸ τὸ ὄνομα!.. Πόσας ὥρας, πόσας ἡμέρας εἶχε διέλθει κύπτουσα ἐπὶ τοῦ ὕγρου χείλους του, τοῦ ἀνευ στηρίγματος ἢ ἔξωστου καὶ παρατηρούσα πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἐργοστασίου. Καὶ κατ' ἐκείνην προσέτι τὴν στιγμήν ἐνόμιζεν ὅτι ἐβλεπεν ἐκεῖ ὑψηλὰ τὴν ἀπεριποίητον μορφήν τῆς κορασίδος Σέβη καὶ ἐν τῷ πλαίσιῳ τοῦ πενιχροῦ ἐκείνου παραθύρου πᾶσα ἡ παιδικὴ ζωὴ της, πᾶσα ἡ θλιβερὰ νεότης παρισινής κόρης ἀνελλισετο ἐνώπιόν της.

B

Ἱστορία τῆς μικρᾶς Σέβης.
Τρεῖς οἰκογένειαι εἰς τὸ μεσαναθάθρον.

Ἐν Παρισίῳ διὰ τὰς πτωχὰς οἰκογενείας.
τὰς κατοικοῦσας στενότερα οἰκῆματα, τὸ κοι-

νὸν μεσαναθάθρον ἀποτελεῖ ἐν ἐπὶ πλέον δωμάτιον, ἐπαυξάνον τὸν χῶρον τῆς κατοικίας. Ἐκεῖ κατὰ τὸ θέρος εἰσχωρεῖ ἔξωθεν ὀλίγος δροσερὸς ἀήρ, ἐκεῖ συνομιλοῦσιν αἱ γυναῖκες καὶ παίζουσι τὰ παιδιά.

Ὅταν ἡ μικρὰ Σέβη ἐθαυρῆ πολὺ ἐντὸς τοῦ οἴκου, ἡ μήτηρ της ἔλεγε αὐτῇ:

—Ὄψ!.. μ' ἐζάλεισαι!.. πῆγαινε νὰ παίξῃς εἰς τὴν σκάλα.

Καὶ τὸ παιδίον ἔσπευδεν ἐκεῖ ἐν τῷ ἄμα. Τὸ μεσαναθάθρον αὐτὸ κείμενον εἰς τὸ τελευταῖον πάτωμα παλαιᾶς οἰκίας ἐν ἣ ἡ χείρας δὲν εἶχεν αὐστηρῶς ἐξοικονομηθῆ, ἀπέτελει εἰδός τι διαδρόμου ὑψηλὴν ἔχοντος τὴν ὀροφήν, προφυλασσόμενου δὲ πρὸς τὸ μέρος τῆς κλιμακῶς ὑπὸ θροσκῶτος ἐκ σιδήρου ἐσφυρηλατημένου καὶ φωτιζομένου ὑπὸ εὐρέως παρᾶθύρου, ὁπθὲν ἐφαίνοντο στέγαι, αὐλαί, ἄλλα παράθυρα καὶ ἀπατέρω ὁ κήπος τοῦ ἐργοστασίου Φρομών, φαίνόμενος ὡσεὶ χλοερὰ γωνία εἰς τὸ μεταξὺ τῶν γιγαντιαίων γηραιῶν τοίχων διάλειμμα.

Ἡ θέα αὕτη οὐδὲν εἶχε τὸ φαιδρὸν ἀλλὰ τὸ κοράσιον ἠρέσκετο πολὺ περισσότερο νὰ μείνῃ ἐκεῖ παρὰ ἐντὸς τῆς κατοικίας της. Διότι τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ οἴκου τῶν ἦτο πολὺ μελαγχολικόν, μάλιστα ὁσάκις ἔβραχε καὶ ὁ Φερδινάνδος δὲν ἐζήρχετο.

Τὴν κεφαλὴν ἔχων πάντοτε ἐξημμένην ὑπὸ νέων ιδεῶν, αἰτίνες κατὰ δυστυχίαν οὐδέποτε ἐτελεσφόρον ὁ Φερδινάνδος Σέβης ἦτο ἐκ τῶν ἀστῶν ἐκείνων τῶν ὀκνηρῶν ἀλλ' ἐφευρετικῶν εἰς σχέδια, ἐξ ὧν βριθούσιν οἱ Παρίσιοι. Ἡ σύζυγός της, ἦν κατ' ἀρχᾶς εἶχε σαγηνεύσει καὶ ἀποθαμβώσει, ταχέως κατενόησε τὴν μηδαμινότητά της, ἀλλ' ἐπὶ τέλους συνείθεσε καὶ αὐτὴ νὰ ὑποφέρῃ μεθ' ὑπομονῆς καὶ νὰ συμμερίζηται τὰ περὶ πλουτισμοῦ ἀλλεπάλληλα ὄνειρά της καὶ τὰς ἀμέσως ἐπακολουθοῦσας ἀπογοητεύσεις.

Ἐκ τῆς προκῆς αὐτῆς τῶν ὀγδοήκοντα χιλιάδων φράγκων, τῶν κατασπαταληθέντων παρὰ τοῦ συζύγου της εἰς γελοίας ἐπιχειρήσεις, ἀπέμεινεν αὐτοῖς μόνον μικρὸν εἰσόδημα, περιθάλλον αὐτοὺς ἀκόμη διὰ τινος σπουδαιότητος ἀπέναντι τῶν γειτόνων ὡς ἐπίσης καὶ ἐν πολυτιμῶν σάλι τῆς κυρίας Σέβη, σωθὲν ἐξ ὄλων τῶν ναυαγίων, τὰ τρίχαπτα τῆς νομφικῆς της ἐνδυμασίας καὶ δύο κομβία μὲ ἀδάμαντας πολὺ μικροῦς, πολὺ μετρίους, ἅτινα ἡ Σιδωνία ἐκτεῖν ἐνίστηε τὴν μητέρα της νὰ δείξῃ αὐτῇ ἐξάγουσα ἀπὸ τοῦ σύρτου τοῦ ἱματιοφυλακίου, ἐντὸς θήκης ἐκ λευκοῦ ὀλοσηρικοῦ, ἐν ἣ τὸ χρυσὸν γράμμασι σημειούμενον ὄνομα τοῦ ἀδαμαντοπώλου πρὸ τριακονταετίας χαρᾶξθὲν εἶχεν ἠδὴ ἐξαλειφθῆ. Ἦτο αὐτὴ ἡ μὲν πολυτελεῖα ἢ ἐν τῷ πενιχρῷ ἐκείνῳ οἴκῳ εὐρισκομένη.

(Ἔπεται συνέχεια)

ΕΚΔΡΟΜΗ ΕΙΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ

(Συνέχεια ἴδε προηγούμενον φύλλον).

(Η) ἐν ἐνθήμεσις ὅταν ἤρθαμεν μαζὴ μὲ τὸν πνεύματικὸν παπὰ Ἰωακὴμ εἰς τὸς 1793 μαγίου 8 ἤρθην καὶ ὁ τερθὲν ἀγάς εἰς τὴν ἀγιάν μαζὴν μὲ ἐπτὰ προτάτα τοῦ ἐλήμπου ἐπηδῆ καὶ ἤρθην ὁ καπητὰν σταμάτης (4) καὶ ἐπάτησεν τὸ σκῦτι καὶ ἐκαψεν καὶ μερηκά.

(Θ) α 1793 ἔως εἰς τὴν λάρισσα ἔγινεν σησμός μεγάλως καὶ ταραχὴ καὶ ἐπῆσαν ἡ μιναρῆδης καὶ δεκα ὀσπύτια ἀργαστήρια καὶ ἄλλες ζημίαι, καὶ ἐσκοτώθη καὶ ἓνας μεγάλως ἐφένδης, τὸν ἐπλάκασεν ὁ τήχος καὶ τὼ γραφῶν.»

Ἐντὸς ἐτέρου Μηναιίου εὐρίσκειται προσηρητῆ- μένον πατριαρχικὸν ἐπιτίμιον, τοῦ ὁποῖου πα- ραθέτω ἀντίγραφον χάριν περιεργείας καὶ μελέ- τῆς τῶν ἡθῶν καὶ προλήψεων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

(I) «Γρηγόριος ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κων- σταντινουπόλεως νέας Ρώμης καὶ οἰκουμενικός Πατριάρχης.

Ἐρώτατε μητροπολίτα δημητριάδας καὶ ζα- γοράς ὑπέριτε καὶ ἐξάρχε πελαζγῶν, ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητὴ ἀδελφὴ καὶ συλλειτουργὴ καὶ ἐντιμότεροι κληρικοί, εὐλαβίστατοι ἱερεῖς, γρή- σιμοὶ γέροντες καὶ προσετώτες τῆς χώρας ἀγνίας λεγομένης, χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ» ὁ σταμάτης Κολακιάτης ἀνήγγειλεν ἡμῖν δεινοπαθῶς καὶ τὸ παρὸν ἐξήτησεν ἐκκλησια- στικὸν φρικτὸν ἐπιτίμιον κατὰ τῶν ἐπειραζόν- των διὰ σατανικῶν καὶ μαγικῶν ἐργασιῶν τὰ κουκούλια τοῦ μεταξίου αὐτοῦ, καὶ συνθλασάν- των τὸ τζάμιον αὐτοῦ ζημιούντων τε καὶ βλα- πτόντων αὐτὸν διαφόρως, τούτου χάριν γράφοντες ἀποφαινόμεθα εἰ οὕτως ἔχη συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελ- φῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα ὅσοι καὶ ὅποιοι τῶν χριστιανῶν ἄνδρες ἢ γυναῖκες, νέοι ἢ γέροντες, γείτωνες ἢ μακρῶν κακεντροχεῖς καὶ κακώτρο- ποι, ἐπιβλαβεῖς τε καὶ ἐπιζήμιοι ἐπειράζουσι τὰ κουκούλια τοῦ μεταξίου τοῦ εἰρημένου στα- μάτη Κολακιάτη, ἐτζάκισάν τε τὸ τζάμιον αὐ- τοῦ καὶ προσένοῦσι κατὰ διαφόρους τρόπους πρὸς αὐτὸν βλάβην καὶ ζημίαν, ἐὰν μὴ φοβηθῆντες τὸν Θεὸν ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς παύσον- ται τῶν τοιούτων αὐτῶν σατανικῶν καὶ μαγι- κῶν ἐργασιῶν, ἀλλὰ παρακούσωσιν, ἀφορισμέ- νοι εἴησαν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ κατηραμένοι καὶ ἀσυγχώρητοι καὶ ἄλυτοι μετὰ θάνατον, αἱ πέ- τραι καὶ ὁ σίδηρος λυθῆσαν αὐτοὶ δὲ μηδα-

(1) Κατὰ πληροφορίαν τοῦ κ. Εὐθ. Βατζῆ ὁ καπητὰν Σταμάτης ἦτο διαβήτης πειρατής, τὸ δὲ σκῦτι εἶναι χω- ριον παράλιον δύο ὄρας ἀπέχον τῆς Νεβόλικης.

μῶς, καὶ προκοπὴν μήποτε εἶδοιεν, ἔχοντες καὶ τὰς ἀράς πάντων τῶν δσίων καὶ θεοφόρων τῆς ἐκκλησίας πατέρων προφανῶς δὲ ἐλεγχόμενοι οἱ τοιοῦτοι ὡς φθοροποιοὶ καὶ ἐπιβλαβεῖς καὶ ἐπιζήμιοι ὑπάρχωσι καὶ ἐξω τῆς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας καὶ τῆς τῶν χριστιανῶν συναναστρο- φῆς καὶ συνομιλίας καὶ ἐμνηγύρεως ἕως οὐ ποιή- σωσιν ὡς γράφομεν.

Ἐν μηνὶ Σεπτεμβρίῳ Ἰνδικτιῶνος α' αψήζω (1797) (Παραλείπω τὰς ὑπογραφὰς τῶν ἀρχιε- ρῶν ὧν αἱ πλείους δυσαναγνώστοι).

Ποῖος ἦτο ὁ Σταμάτης Κολακιάτης καὶ διατί- τασθαι κατ' αὐτοῦ καὶ τῶν κουκούλιων τοῦ κατα- δρομῆ ὑπὸ τῶν συνδηροτῶν του δὲν ἤξαιύρομεν, μακνθάνομεν ὅμως ἐκ τοῦ ἐγγράφου τούτου ὅτι τὸ Πατριαρχεῖον ἐξήτει καὶ χρεῖν ἀστυνομικὰ καὶ δὲν ἔδκει νὰ ἐκτοξεύη τοὺς κεραυνούς τοῦ ἀφο- ρισμοῦ καὶ κατὰ τῶν ἀθωωτέρων πταισμάτων, ἐὰν ὁ ἐγκλιῶν κατέβαλεν ἀνάλογον πληρωμὴν.

Ἐνθαρρυνθεὶς ἐκ τῆς ἐπιτυχίας δι' ἧς ἐπέ- φθη ἡ ἐρευνά μου τῶν βιβλίων τοῦ ναοῦ τῆς κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ἐζήτησα νὰ ἐπισκε- φθῶ καὶ ἄλλας ἐκκλησίας ἐντυχῶν δὲ τῆ ἐπαύ- ριον τῷ ἐφημερίῳ τοῦ ἀγίου Νικολάου ἀδηγή- θην παρ' αὐτοῦ εἰς τὴν κατοικίαν του ἐντὸς τοῦ προαυλίου τῆς ἐκκλησίας κειμένην, ὅπου καὶ ἡ δημοτικὴ τῶν ἀρρένων σχολή.

Ἐπὶ τοῦ πρώτου ἐξωφύλλου τῆς ἐν ἔτει 1745 τυπωθείσης ἀκολουθίας τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡ- μῶν Ἀχιλλίου ἀνέγνω τὴν ἐπομένην σημείωσιν.

(I A') «Αυγουστου 23 1763 Ἐνθίμισι οντας ἦλθαν 500 αροβανίτης καὶ πατίσαν τιν Ἀγία καὶ τοὺς πῖραν ναχι (1) καὶ τὰ μετρίσαν στὸ χαλί πογγια 20.»

(I B') «1765 Μαῖου 10 Ἐνθίμισι οντας ἦρθε μπισταντζις ἀπο τιν πόλι εἰς τιν αγία με 80 ονοματι καὶ ο μπηζατες ἀπο του ζιτουῖν (2) καὶ ο νματιμπης ἀπο τα Τρικάλα : καὶ γίρε- θαν τοὺς κλέπτης.»

Οἱ καταζητούμενοι κλέπται ἦσαν ἄρα γε οἱ 500 Ἀλβανοὶ τῆς προηγούμενης σημειώσεως οἱ φορολογήσαντες τοὺς κατοίκους τῆς Ἀγνίας, καὶ ἀληθῶς τοὺς ἀνεζήτησαν; ἢ, ὡς περ συνήθως συν- ἔβαινεν ἤρχοντο ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῶν τιμωρῶν ν' ἀρπάσωσιν ὅτι ἀφῆσαν οἱ πρώτοι; Ὅπως δ' ἠποτε διὰ νὰ ἔλθῃ ἐπίτηδες Μπισταντζῆς ἐκ τῆς πρωτεύουσας καὶ νὰ ἐκστρατεύσωσι δύο πασάδες ὁ τῶν Τρικάλων καὶ τῆς Λαμίας, ἡ ὑπόθεσις ἡ ἴτη βεβαίως σπουδαιότατη.

Ἐν τούτοις ἡ ἐξέτασις τῶν Μηναιῶν καὶ τῶν εὐχολογιῶν δὲν μ' ἐκάλυεν ἀπὸ τοῦ νὰ θαυ- μάζω τὴν γραφικὴν θέσιν τῆς Ρετσάνης, καὶ ἀπορῶ πῶς δὲν ἐσκεψθῆ ἕως τῶρα κανεὶς φωτο-

(1) Νάχι λέξις τουρκ. σημ. μετρητά. Τὸ δὲ πογγι πε- ρεῖχε 500 γράσια.
(2) Ζητουῖν=Λαμία.

γράφος ἐξ ἐπαγγέλματος ἢ καὶ ἐρασιτέχνης νὰ ἀποτυπώσῃ διὰ τῆς μηχανῆς του τὸς ὠραίας τοποθεσίας, αἵτινες μῶς ἐνθυμίζουσιν τὰ Πυρη- νικία. Ἐὰν ἀπεφάσιζεν ἡ Κυβέρνησις νὰ τελειώ- σῃ ἐκείνην τὴν ἀπὸ Λαρίσσης εἰς Ἀγνίαν ὁδὸν καὶ εὐρίσκειτο καὶ ἓνας χριστιανὸς νὰ συστήσῃ καὶ εὐρίσκειτο ἐν ὑποφερτῶν χρονοδοχείῳ, θὰ ἤρχοντο προχείρως ἐν ὑποφερτῶν ἀντι νὰ τρέχουν εἰς τὴν Ἑλβετίαν καὶ εἰς ἄλλα μακρυνὰ μέρη. Ἐνταῦθα ἀνὰ πᾶν βήμα τοῦ παρουσιάζεται νέον βιωπο- γράφημα.

Τὶ μόνον; χρειάζονται πόδες αἰγῶν ἐδῶ καὶ ὄχι ἀνθρώπων, διότι ἁμαλὴ εὐθυτενῆς καὶ ἀμα- ζιτῆ ἔδος τί ἐστίν οἱ κάτοικοι δὲν γνωρίζουσι, καὶ θὰ τὸ μάθωσι μόνον ὅταν ἡ δὴμαρχος Ἀγνίας εὐδοκήσῃ νὰ χρησιμοποίησῃ τὸ ἄρισθὲν πασόν πρὸς κατασκευὴν τῆς ἀπὸ Ἀγνίας εἰς Ρετσάνην.

Πλησίον τοῦ μοναστηρίου τῆς Κοιμήσεως κα- τοικεῖ ἀπὸ δεκαπενταετίας ἡ Madame Fanne εἶναι ἡδὴ μεσήλιξ, εὐχάρις δὲ καὶ περιποιητικὴ, τόσας δὲ ὑπηρεσίας παρέσχεν εἰς τοὺς κατόι- κους, ἐλεήμων οὐσα καὶ φιλόνηρωπος, καὶ μά- λιστα ἐπὶ τῆς τουρκοκρατίας, ὅτε χρησιμοποιοῦσα τὴν γαλλικὴν αὐτῆς ἐθνικότητα ἔσωσε πολλοὺς ἀπὸ τοῦ ὄνυχος τῶν ἀπαιθρῶτων τυράν- νων, ὥστε τὸ ὄνομά της φέρεται μετ' ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ ἀνὰ τὰ στόματα ὄλων.

Ὅτε εἰσῆλθον εἰς τὸ σκλόνι τῆς ἐξεπλάγην εὐρεθείς ἐντὸς κομφοτάτης παρισιανῆς αἰθούσης, ὅπου οὐδὲν ἐλλείπει τῶν δυναμένων ν' ἀνα- παύσωσι τὸ σώμα καὶ νὰ τέρψωσι τὸ βλέμμα, ὑπάρχει καὶ κλειδοκώμβηλον ἀκόμη εἰς αὐτὴν τὴν ἐρημίαν! Ὁραία δὲ εἶναι καὶ τὰ τριαντά- φυλλα τοῦ κήπου τῆς καὶ οἱ ἱασμοὶ καὶ ἡ μικρὸς πῆδαξ καὶ οἱ θρίδακες τοὺς ὁποίους καλλιεργεῖ ὁ monsieur Charles, ἰταλὸς τὴν καταγωγὴν ἀλλ' ἑλλην τὴν καρδίαν καὶ τὰ ἦθη, ἀρχαῖος δὲ ὑπάλληλος τοῦ ἀνδρός τῆς πιστὸς δὲ καὶ ἀφρωσιωμένος, ἐξακολουθῶν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου νὰ διευθύνῃ τὰς ὑποθέσεις καὶ νὰ προ- στατεύῃ τὰ συμφέροντα τῆς ἀπομονωθείσης χή- ρας. Ἡ madame Fanne ἔχει τόσων εὐρύχωρον οἰκίαν, ὥστε θὰ ἐπραττεν ἔργον ἀληθῶς φιλό- θρωπον καὶ φιλόμουσον παρέχουσα τινὰ δωμά- τια ὑπ' ἐνοίκιον εἰς τοὺς ἐπιθυμοῦντας, ἀλλὰ μὴ τολμώντας διὰ τὴν ἔλλειψιν καταλύματος, νὰ ἐπισκεφθῶσι τὴν γοητευτικὴν ἐκείνην τοπο- θεσίαν.

16 Μαΐου. Τῆ ἐνάτη πρωῒνῃ ὄρα ἐκινήσα- μεν ἀπὸ τῆς Μονῆς ἐπιπτοι καὶ μετὰ τριῶν τε- τάρτων ἀνάβηκα ἐπὶ τοῦ ὄρους, ἐφθάσαμεν εἰς τὸ χωρίον Νεβόλικαν ἢ ὀρθότερον Νεβόλικαν, τὸ χωρίον ἄλλων δέσος μωρεῶν καὶ παντο- δαπῶν ἄλλων δένδρων, ὅπου τὴν στιγμὴν ταύ- την κελαδοῦν πλῆθος ἀηδόνων ὀλίγα δὲ βήματα πρὸς τὰ κάτω εἰς τὸ μεσοχωρί βλέπει μεγάλω- τῆς ἐκείθεν ἐκτυλισσομένης ἀπόψεως ἐντεῦθεν

μὲν κατὰφυτος κοιλίς, ἐκείθεν δὲ ἡ θάλασσα τοῦ Θερμαϊκοῦ κόλπου μετὰ τῶν αὐλακούντων αὐτὴν ἀτμοπλοίων καὶ ἰστιοφόρων.

Κατελύσαμεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἀναγνώστη Μπακάλη πρώτου παρέρου καὶ ἐξαδέλφου τοῦ συνοδοιπόρου ἡμῶν Δημητρίου Βατζῆ. Ἡ μή- τηρ τοῦ οἰκοδεσπότου ἡ μάκα (μάμη), γραῖα μικρῶσωπος, λευκὴ, μὲ τὴν μικρὰν τῆς καρπού- ραν, μὲ τὴν ἀπὸ πανὶ βαθυκύανον κοντὴν αἰ- σθητὰ καὶ τὸ κονσείδες φεσάκι τὸ γύρωθεν πε- ρικεκαλυμμένον ἐπὶ τῆς κορυφῆς δὲ φέρον προ- σηρητῆμένον τὸν ἀναπόσπαστον στρογγύλον ἀργυ- ροῦν δίσκον, τὸν τεπέ, εἶναι ἀεικίνητος καὶ χαιο- στάτη ὅταν βυλῆ νομίζεις ὅτι ἀκούεις τὴν Δέσπω τοῦ Σινάνη. Τὴν ἠρωτήσαμεν πῶς πη- γαίνουν τὰ κουκούλια τῆς, διότι καθ' ὄλην σχεδὸν τὴν Θεσσαλίαν τὴν κατ' ἐξοχὴν βομβυ- κοτρόφον ἄλλο θέμα ἡμιλίας κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τοῦ ἔτους δὲν ὑπάρχει, ὅλαι δὲ αἱ κατ- οικίαι εἶναι πλήρεις στρωμάτων ἐκ μωροφυλ- λων, καὶ αἱ οἰκογένειαι ἐλλείπει χώρου ἀναγ- κάζονται νὰ κοιμῶνται εἰς τὴν αὐλὴν τῶν οἰ- κίων των, παραχωροῦσαι θέσιν εἰς τὰ φιλόπονα καὶ πλουτοφόρα ἐκεῖνα ἔντομα.

Καὶ ἡ μάκα ἀπεκρίθη: «Τρανὸ σκλήκι γί- νηκε ἦταν στὸν πρώτου ὕπνο καὶ ζῦπνησαν, μὰ τὰ βάρσα ὁ καιρὸς κ' ἔμειναν πῖσου»

Εἶναι δὲ πολλοὶ προσεκτικοὶ καὶ δὲν ἐπιτρέ- πουν οὔτε εἰς τὸν φίλον οὔτε εἰς τὸν γείτονα νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ δωμάτιον, ὅπου ἀνατρέφονται οἱ σκιάλικες, διότι φοβούνται τὴν βασκανίαν καὶ τὰ μαγικὰ ἔργα, τῶν ὁποίων δεινὴν πείραν ἔλα- βεν, ὁ γνωστός ἡμῖν Σταμάτης Κολακιάτης. Θεωρεῖται δὲ κακεντρέχης καὶ φθονερός καὶ αὐ- τὸς ἀκόμη ὁ χάριν μὲν ἐπισκέψεως ἐρχόμενος ἡμιλῶν δὲ περὶ ἀσθενείας σκωλήκων.

Ἐνῶ δὲ ἡ μάκα μὲ ἀγρυπνον ὄμμα ἐπιμελεῖ- ται τῶν ὑποτρόφων τῆς, ἡ νύμφη ἀνάπτει τὸν φοῦρνον καὶ ἐτοιμάζει νὰ φουρνίσῃ δεκατέσσα- ρος ὑπερμεγέθεις ἄρτους, ἐνῶ σμῆνος μικρῶν παι- δῶν ζωηρῶν καὶ σφριγῶντων πηδοῦν καὶ τρέ- χουν μὲ πόδας γυμνοὺς καὶ πρόσωπον ὑπὸ παν- τοῖας ἀκαθαρσίας ἐπιχεχρισμένον.

Ἡ ἀρτίως γενομένη ἀπογραφή ἀπέδειξεν ἐπτακοσίους πενήκοντα κατοίκους, ἐνῶ κατὰ τὴν ἐν ἔτει 1881 προσάρτησιν ἦσαν μόλις πεν- τακόσιοι, ἡ δὲ αὐξήσις ἐγένετο οὐδενὸς μετοίκου προστεθέντος. Ἐνταῦθα οὐδεὶς ἀποθνήσκει νέος, γεννῶνται δὲ διδύμα.

Τὶ ὠραῖον χωρίον! Τοὺς οἰκίστους αὐτοῦ, συνεσπαρμένους εἰς τὴν πλευρὰν τοῦ ὄρους δια- χωρίζει ἀπ' ἀλλήλων δέσος μωρεῶν καὶ παντο- δαπῶν ἄλλων δένδρων, ὅπου τὴν στιγμὴν ταύ- την κελαδοῦν πλῆθος ἀηδόνων ὀλίγα δὲ βήματα πρὸς τὰ κάτω εἰς τὸ μεσοχωρί βλέπει μεγάλω- τῆς ἐκείθεν ἐκτυλισσομένης ἀπόψεως ἐντεῦθεν

Κηφισιάς, με την διαφοράν ότι εκείνος μὲν εἶναι σπανός, οὗτος δὲ δασύφυλλος, καταπράσινος, ἀμφιλαφής, ἀπὸ δὲ παρακειμένης κρήνης χύνεται παταγούν ἄφθονον καὶ κρυσταλλώδες ὕδωρ, ὡς ἐκείνο τὸ ὅποιον βλέπουν κατ' ὄναρ οἱ διψαλέοι Ἀθηναῖοι. Περικυκλωμένοι εἶναι ὁ γιγάντιος κορμὸς τοῦ πλατάνου ἀπὸ κτιστὸν κάθισμα πλακόστρωτον, ἀντικρὺ δὲ ἔνθεν καὶ ἔνθεν βουνὸν κατάφυτα καὶ παρὰ τὴν ρίζαν αὐτοῦ ἀνοίγει βραθεῖα φάραγξ.

Αἱ χωρικά εἶναι μάλλον εὐδαίει, ἀλλὰ μόνον κατὰ τὸ πρόσωπον, διότι τὸ στήθος αὐτῶν κατ' οὐδὲν διαφέρει τοῦ ἀνδρικοῦ, τί ἐστὶ δὲ στήθος οὔτε αἱ Νεβολιανκαὶ οὔτε ἄλλη τις Θεσσαλικὴ γυνὴ ἐξ ὅσων εἶδον γινώσκουσιν, ἀλλὰ καὶ πάντῃ περιττός εἶναι. Εἶπον προηγουμένως, ὅτι σπανίως ἀποθνήσκουσι νέοι ἐν τῇ ὀρεινῇ ἐκείνῃ χῶρᾳ, ἀλλ' ἐτι σπανιώτερον γηράσκουσιν καὶ μάλιστα οἱ ἄνδρες. Ἐκ τῆς κακῆς διαίτης ἢ ἐξ ὑπερβάλλοντος καμάτου ἢ καὶ ἐκ τῆς καταχρήσεως τῆς δηλητηριώδους ἐκείνης ρακῆς, ἢν οἱ Θεσσαλοὶ σόμα καὶ οἶζον καλοῦσι, μόλις φθάνουσι τὸ ἐξηκοστὸν ἔτος. Ἐξ ἄλλου ὁμῶς νυμφεύονται νεώτατοι αἱ μὲν γυναῖκες περὶ τὸ δέκατον τέταρτον, οἱ δὲ ἄνδρες περὶ τὸ εἰκοστὸν τῆς ἡλικίας των ἔτος, καὶ οὕτω ἐκπληροῦνται ἐγκαίρως καὶ πλουσιοπάρῳχος ὁ κύριος καὶ θεμιλιώδης τῆς φύσεως νόμος, ὡς ἀποδεικνύει ἡ τεραστία τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῆς.

Περὶ τὴν δευτέραν ἄραν παρατέθη τὸ γεῦμα πρὸ τοῦ παντοπωλείου τοῦ ξενιζοντός μας. Εἰς τὸ μπακάλιο τοῦ Ἀναγνώστη Μπακάλη, μονοκίβου καθ' ὅλον τὸ χωρίον εὐρίσκειται ὅτι ἐπιθυμίας, ἐκτός κινητοῦ καθίσματος, τοῦθ' ὕπερ ματαίως θὰ ζητήσης καὶ ἐν ταῖς οἰκίαις ἀντι τούτων ὁμῶς μᾶς προσεφίρησαν κισθῶτια κενὰ πετρελαίου καὶ περόνια κασσιτερωμένα καὶ καινούργει κωλοκοτρώνα καὶ, ὡ τῆς πολυτελείας, καὶ πινάκια μικρά. Ἐπι δὲ τῆς τραπέζης παρατίθεται τσίφιον καὶ ἐντός αὐτοῦ ἀχνίζον ὀπτὸν ἔρπιον πλέον ἐντός ἀφθόνου ζυμοῦ καὶ ὀρεκτικαὶ σαρδέλλαι καὶ μέλας οἶνος ἐγχώριος. Τοῦ γεύματος συμμετέσχον καὶ τινες φίλοι καὶ συγγενεῖς, ἀλλ' ἅπαντες ἄνδρες, διότι γυναῖκες καὶ παιδία δὲν συντρέγουν μετὰ ξένων.

(Ἔπεται συνέχεια) Ν. Θ. ΠΑΛΛΑΔΟΦΥΣ.

Ὁ μέγας ὁ αἰώνιος περὶ ὑπάρξεως ἀγῶν εἶνε ὁ καθ' ἑαυτοῦ ἀγῶν.

Ἀφαιροῦμεν τὰ θλιγέτρα πάντα ἀπὸ τῶν ἀντικειμένων, ἅτινα δὲν ἀρέσκουσιν ἡμῖν πλέον, ἵνα κοσμήσωμεν ἐκεῖνα ἅτινα ἐπιθυμοῦμεν ἢ ἀποκτήσωμεν.

Ὁ ἔρως τὴν σήμερον εἶνε πᾶσα τῆς γυναικὸς ἢ φιλοδοξία. Διὰ τὸν ἄνδρα τούναντίον ὁ ἔρως εἶνε, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πρόσκαιρος τῆς φιλοδοξίας ὄπνος.

ΠΩΣ ΒΛΕΠΟΜΕΝ ;

Ὅλοι ἡμῶν αἱ γνώσεις περὶ τῆς ἰδέας περιωρίζοντο μέχρις ἐσχάτων τῶν χρόνων εἰς τὴν κατασκευὴν καὶ λειτουργίαν τοῦ ὄργανου τῆς, τοῦ ὀφθαλμοῦ. Καὶ ἡδυνάμεθα μὲν ἀκριβῶς νὰ ὑπολογίσωμεν καὶ ἐκ τοῦ προτέρου νὰ ἕρισωμεν τοὺς φυσικοὺς νόμους, οἱ ὅποιοι ἐντός τοῦ ὀφθαλμοῦ διέπουν τὴν φωτεινὴν ἀκτῖνα, καθὼς καὶ τὴν πορείαν, τὴν ἵστίαν ἐκείνη ἀκολουθεῖ μέχρις οὐ φθάσῃ πρὸ τῆς πύλης τῆς πνευματικῆς ἰδέας, πρὸ τοῦ ἀμφιβληστροειδοῦς δηλαδὴ χιτῶνος, ἀλλ' ὅλοι ἡμῶν αἱ γνώσεις δὲν ἐφθάνον πέραν τοῦ σημείου τούτου.

Ὅτι συνέβαινε ἐν τῷ σκοτεινῷ τοῦ ἐγκεφάλου βυθῷ διετέλει εἰς ἡμᾶς μυστήριον, καθότι παντελῶς ἠγνοοῦμεν τὴν τύχην ἐκάστης φωτεινῆς δονήσεως, ἢ ὅποια μετὰ ταχύτητος ἀστραπῆς ἐβυθίζετο εἰς τὰ ἔγκυρα τοῦ ἐγκεφάλου μας. Καὶ ὁ τολμηρότερος φυσιοδίφης ἠναγκάζετο νὰ ὑποθεωρήσῃ πρὸ τοῦ σημείου τούτου καὶ ταπεινῶς νὰ ὁμολογήσῃ τὴν ἄγνοιάν του.

Καὶ τοι ὁμῶς τὸ φαινόμενον τῆς ἰδέας περικαλύπτει ἀκόμη βαθύ μυστήριον, καὶ τοι μᾶς ὑπενημιχίζει ἀκόμη τὴν γλισχράτητα καὶ ἀτέλειαν τῶν γνώσεών μας, ἐν τούτοις ἡδυνήθημεν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη πολλὰ νὰ διδασκώμεν περὶ τῆς συμμετοχῆς τοῦ ἐγκεφάλου εἰς τὴν λειτουργίαν τῆς ἰδέας.

Τώρα γνωρίζομεν ἀκριβῶς τὴν θέσιν ἐνθα κεῖται ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ τὸ ὀπτικὸν κέντρον, ἐνθα ἡ μηχανικὴ πράξις, ἢ κίνησις τῆς ὕλης, ἢ μετατόπισις τῶν μορίων κρούει τὴν πύλην τοῦ πνεύματος. Τώρα γνωρίζομεν τὸν τόπον, ὅπου ἡ ψυχὴ, ἐπιτραπήτω μοι ἢ ἐκφρασις, κάθηται καὶ ἀνακμίνει τὰς εἰδήσεις, τὰς ὁποίας θὰ τῇ φέρῃ περὶ τῶν πραγμάτων τοῦ ἐξῶ κόσμου ἢ ἐπὶ πτερύγων ἀνέμου φερομένη ἀκτῖς τοῦ φωτός. Δυνάμεθα πρὸς τούτους, ὡς ἐξ ἐνέδρας, νὰ παρατηρήσωμεν τὴν ψυχὴν κατὰ τὴν ἐργασίαν τῆς, νὰ παρακολουθήσωμεν τὸν τρόπον καθ' ὃν ὑποδέχεται τὰς ἐντυπώσεις τοῦ ὀπτικοῦ νεύρου, τὴν μέθοδον καθ' ἣν τὰς διανίμει καὶ τὰς ταξιθετεῖ συμφώνως πρὸς τὰς διαφόρους αὐτῆς ἀνάγκας.

Κατὰ τὰς τελευταίας ἐρεῦνας ἡ θέσις, ἢ ἵστίαν θεωρεῖται ὡς κέντρον τῆς ἰδέας καὶ πρὸς τὴν ἵστίαν φέρονται ὅλοι αἱ φωτειναὶ δονήσεις, εὐρίσκεται ἐν τῷ λοβῷ τοῦ ὀπισθοκρανίου, καὶ μάλιστα ἐν τῇ φαιᾷ τοῦ ἐγκεφάλου οὐσίᾳ. Ὅλα ὁμῶς τὰ μόρια τοῦ ψυχοπτικοῦ τούτου κέντρου τοῦ ἐγκεφάλου μας δὲν ἔχουν τὰς αὐτὰς καὶ ἀπαρτάτους ιδιότητας, ἀλλὰ τὰ διάφορα τμήματά του ἔχουν νὰ ἐκτελέσουν καὶ διαφόρους τύπους ὀπτικῆς λειτουργίας.

Ἐν γένει διακρίνομεν δύο κυρίους τύπους, τὸν τύπον τῆς αἰσθήσεως, καὶ τὸν τύπον τῆς ἀναμνήσεως, διακρίνομεν δηλαδὴ ἐν τμήμα τὸ ὅποιον αἰσθάνεται, καὶ ἐν τὸ ὅποιον ἐνθυμείται πᾶν ὅτι τὸ πρῶτον ἠσθάνθη.

Αὐτὴν τὴν διπλὴν ἐνέργειαν δυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν καὶ ὡς ἐξῆς : Ἡ φωτεινὴ ἀκτῖς, ἢ ὅποια προσβάλλει τὸ ὀπτικὸν νεῦρον, φέρεται ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἐγκεφάλου ἐνθα κεῖται τὸ ὀπτικὸν κέντρον, ἐδῶ δὲ πίπτει εἰς μέρος ὅπου μεταβάλλεται εἰς αἰσθησίν. Ἐν ᾧ μέχρι τοῦδε τὸ φῶς ἦν μόνον μία κίνησις τῶν στοιχείων τοῦ αἰθέρος, τοῦ ἀμφιβληστροειδοῦς καὶ τοῦ ὀπτικοῦ νεύρου, ἢδη τὰ ὀπτικὰ κύτταρα τοῦ κέντρου ἔχουν τὴν ἐντολὴν καὶ τὸ καθήκον αὐτὴν τὴν κίνησιν τῶν στοιχείων νὰ παρουσιάσουν πρὸ τῆς ἡμετέρας συνειδήσεως ὑπὸ τὴν μορφήν φωτός, χρώματος καὶ σχήματος. Ἐδῶ λοιπὸν κυρίως γίνεται ἡ ὀπτικὴ λειτουργία, ἢ ἰδέασις.

Τούτου γενομένου, ἡ ψυχὴ μας παραδίδει τὴν παρουσιασθεῖσαν αὐτῇ ἐντυπώσιν εἰς τὸ ἕτερον τμήμα τοῦ ὀπτικοῦ κέντρου, τὸ ὅποιον, καθὼς εἶπομεν ἀνωτέρω, ἀντιπροσωπεύει τὴν ἰδέαν τῆς ὀπτικῆς ἀναμνήσεως.

Εἰς τὸ τμήμα τοῦτο ἐναποθηκεύονται ὅλοι αἱ ὀπτικαὶ ἐντυπώσεις μας. Ἐδῶ ἀποθησαυρίζονται καὶ, οὕτως εἰπεῖν, καταγράφονται ὑπὸ τῆς ψυχῆς ὅλοι αἱ εἰκόνες, φυλάσσονται δὲ διὰ νὰ χρησιμεύσουν εἰς μελλούσας περιστάσεις καὶ χρείας.

Διὰ τῆς συλλογῆς τῶν ὀπτικῶν τούτων ἀναμνήσεων ἡ ψυχὴ μας δύναται ταχέως καὶ ἀσφαλῶς ν' ἀναγνωρίσῃ ὅλας τὰς ἐντυπώσεις, αἱ ὁποῖαι φέρονται αὐτῇ ἀκαταπαύστως ἐξῶθεν διὰ τοῦ ὀπτικοῦ νεύρου.

Πᾶσα φωτεινὴ ἐντύπωσις, τὴν ὅποιαν αἰσθάνομεθα ἐν τῷ ὀπτικῷ κέντρῳ, δοκιμάζεται ἐν τῷ ἀναμνηστικῷ αὐτοῦ διαμερίσματι καὶ ἐδῶ συγκρίνεται πρὸς ἄλλας ἐντυπώσεις, αἱ ὁποῖαι ὑπάρχουν ἐν τῷ τελευταίῳ τούτῳ ἀποτεθησαυρισμένα. Ἐὰν ἐν τῷ ὀπτικῷ μας καταστήσῃ ὑπάρχη καὶ ἄλλη ἐντύπωσις παρομοία πρὸς τὴν ἄρτι προστεθείσαν, τότε ἡ νέα μᾶς εἶνε γνωστὴ καὶ ἡμεῖς γνωρίζομεν τί αὐτὴ σημαίνει, εἶμεθα μὲ ἄλλους λόγους εἰς θέσιν νὰ θεωρήσωμεν αὐτὴν ὡς γνωστὸν ἡμῖν καὶ οἰκτεῖον φαινόμενον.

Ἡ ταχύτης καὶ ἡ ἀκρίβεια, μὲθ' ἧς δυνάμεθα νὰ κρίνωμεν περὶ τῆς φύσεως καὶ τοῦ ποιοῦ παντός, ὅτι ἀπαξ ἔχομεν ἰδῆ ἐξαρτᾶται μόνον ἐκ τῆς ὑπάρξεως καὶ ἡμαθῆς λειτουργίας τοῦ ἀναμνηστικοῦ τούτου κέντρου.

Διότι ἐὰν τοῦτο δὲν ὑπῆρχε, πᾶσα νέα ὀπτικὴ ἐντύπωσις θὰ ὑπεβάλλετο ἐκαστοτε καὶ εἰς νέαν ἐξέτασιν περὶ τῆς φύσεως καὶ τῆς ποιότητός τῆς. Ἀλλ' ἄφ' οὗ ἔχομεν ἢδη ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ μας θέσιν, ὅπου ἐναποθηκεύονται ὅλοι αἱ ὀπτι-

καὶ μας ἐντυπώσεις, ἀφ' οὗ ἔχομεν τὴν ἀνάμνησιν ὅλων ὅσα ἔχομεν ἰδῆ, δὲν εἶμεθα ἠναγκασμένοι ἐκ νέου νὰ ἐξετάζωμεν πᾶσαν νέαν ὀπτικὴν ἐντύπωσιν.

Φαίνεται δὲ ὅτι ἡ ψυχὴ μας κατὰ τὸ ἔργον τῆς ἀποθησαυρίσεως μετέρχεται τακτικὴν τινα μέθοδον. Ἐχομεν λόγους νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι τὰς διαφόρους ὀπτικὰς εἰκόνας ταξιθετεῖ καὶ εἰς διάφορα μέρη τῆς ἀναμνηστικῆς ἀποθήκης, συμφώνως πρὸς τὴν φύσιν καὶ τὰς ιδιότητας αὐτῶν. Αἱ ὁμοῖαι τίθενται μετὰ τῶν ὁμοίων, οὐδέποτε δὲ αἱ ἀνόμοιαι μετὰ τῶν ἀνομοίων. Οὕτω π. χ. ἐδῶ μὲν κατατάσσονται αἱ ὀπτικαὶ εἰκόνας τῶν λέξεων καὶ τῶν γραμμάτων, ἀλλὰ καὶ δ' αἱ τῶν προσώπων καὶ σχημάτων, εἰς τρίτον δὲ μέρος αἱ εἰκόνες τῶν τόπων, ὁδῶν, θέσεων κτλ.

Τὸ περίεργον δὲ εἶνε, ὅτι ἡ ψυχὴ συνειθίζει ἀλλοχού νὰ ταξιθετῇ καὶ τὰς διαφόρους τῶν πραγμάτων τούτων ιδιότητας. Ὅταν βλέπωμεν ἐν ἄνθος, τὸ ῥόδον π. χ., ἡ ψυχὴ μας δὲν ἀρκεῖται νὰ κρατήσῃ μόνον τὴν ἐκ τῆς λαμπρότητος καὶ τῆς καλλονῆς τῶν χρωμάτων του ἐντύπωσιν, ἀλλὰ φροντίζει καὶ τὰς ἄλλας αὐτοῦ ιδιότητας, τὴν εὐωδίαν του π. χ., νὰ κρατήσῃ εἰς ἰδιαιτέρον τοῦ ἐγκεφάλου μας ἀναμνηστικὸν κέντρον. Τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ μετὰ τὰ γράμματα καὶ τὰς λέξεις τὸν ἦχον ἐκάστης λέξεως, ἐκαστοῦ φθόγγου ἢ ψυχῆ διατηρεῖ εἰς ἰδιαιτέρον καὶ ὀρισμένον μέρος τοῦ ἀναμνηστικοῦ κέντρου.

Διὰ νὰ ἔχη δὲ ἡ ψυχὴ προχίρησιν ὅτι ἔχει ἐν ἰδιότητι, τὰς ὁποίας παρετήρησεν ὅτι ἔχει ἐν οἰονδηπότη ἀντικείμενον καὶ τὰς ὁποίας ἔχει ἐναποθηκεύσῃ ἰδιαιτέρως, διὰ νὰ ἠμπορῇ εἰς πᾶσαν περιστάσιν ἀμέσως νὰ σχηματίσῃ μίαν γενικὴν εἰκόνα ὅλων τῶν ἐκασταχοῦ διανενημενῶν ἐντυπώσεών τῆς, ἀπαιτεῖται τὰ διάφορα κέντρα νὰ συγκοινωνοῦν πρὸς ἄλληλα.

Ἀπὸ τοῦ ὀπτικοῦ κέντρου, καὶ ἰδίᾳ ἀπὸ τῆς ἀναμνηστικῆς ἑδρας του ἄγουσιν ὁδοὶ πρὸς τὰ κέντρα τῆς ἀκοῆς, τῆς ὀσφρήσεως καὶ τῆς γούσεως. Δυνάμει δὲ τῆς συγκοινωνίας ταύτης ἡ ψυχὴ εἶνε εἰς θέσιν νὰ κρίνῃ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἰδιοτήτων μίᾳς ἐκάστης ὀπτικῆς ἐντυπώσεως.

Ὅταν λοιπὸν βλέπωμεν τὸ ῥόδον, ἡ ψυχὴ μας ἀμέσως ἀποκτᾶ ἰδέαν καὶ περὶ τῆς εὐωδίας του, ἢ ὅταν βλέπωμεν μίαν λέξιν, ἀμέσως ἐνθυμείται καὶ τὸν ἦχον ὃν προφερομένη ἔχει ἡ γραπτὴ λέξις.

Ὅσα ἐλέχθησαν ἀνωτέρω περὶ τῶν κατὰ τὴν ἰδέαν ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ μας συμβαινόντων ἀμυδρῶς μόνον δύναται νὰ διαφωτίσουν τὴν ἐργασίαν τῆς ψυχῆς, διαρκούσης τῆς λειτουργίας τῆς ἰδέας, ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἀρκούν νὰ ἐξηγηθῶν καθαρῶς πολλὰ φαινόμενα, νὰ τὰ καταστήσουν δηλαδὴ εὐληπτα εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας.

“Ας ἀρχίσωμεν μὲ μίαν παρατήρησιν, τὴν ἠποικίαν δὲν εἶνε δύσκολον νὰ κάμῃ ἕκαστος καὶ εἰς ἑαυτὸν καὶ εἰς τοὺς ἄλλους.

“Ὅλοι γνωρίζομεν ὅτι τὸ μνημονικὸν εἶνε διάφορον εἰς τοὺς διαφόρους ἀνθρώπους. Ἄλλος τὸ ἔχει ἀσθενέστερον, ἄλλος δὲ ἰσχυρότερον. Ὑπάρχουν ἄτομα, τὰ ὁποῖα δὲν λησμονοῦν ποτὲ τὰ πρόσωπα ἔστω καὶ ἂν μόνον ἀπαξ ἐπὶ ζωῆς των τὰ εἶδον. Ὑπάρχουν ἄλλοι ἀνθρώποι, οἱ ἥποιοι ἐν ᾧ λησμονοῦν ταχέως τὰ πρόσωπα, ἐνθυμούνται δρόμους, οἰκίας, τοπία. Προσέτι δὲ εἶνε γνωστὸν, ὅτι κατὰ τὴν νεότητά μας ἔχομεν τὸ μνημονικὸν ἰσχυρὸν καὶ ἀνεπτυγμένον, ἐν ᾧ σὺν τῷ γήρατι καὶ αὐτὸ ἐξασθενεῖ καὶ σβέννυται βαθμηδόν. Ὅλα τὰ φαινόμενα ταῦτα ἐξηγοῦνται πολὺ εὐκόλως, ἐὰν λάβωμεν ὑπ’ ὄψιν πᾶν ὅ,τι ἐλέχθη ἀνωτέρω περὶ τοῦ τρόπου, καθ’ ὃν ἡ ψυχὴ ἐν ὠριμένην τοῦ ἐγκεφάλου θέσει ἀποθησαυρίζει τὰς ὀπτικὰς ἐντυπώσεις.

Τὸ ὅτι ὁ μὲν ἐνθυμεῖται εὐκόλως τὰς φυσιογνωμίας, ὁ δὲ τοὺς δρόμους καὶ τὰ τοπία, ὁ τρίτος πᾶν ὅ,τι ἀπαξ καὶ μόνον ἀνέγνωσε, σημαίνει ὅτι αἱ θέσεις ἐκείναι τοῦ ἐγκεφάλου ἐνθα ἐναποθηκεύθησαν αἱ ποικιλίαι καὶ διάφοροι αὐταὶ ὀπτικαὶ ἀναμνήσεις ἔχουν μίαν ἐξαιρετικῶς ἐντονὸν καὶ ἰσχυρὰν λειτουργικὴν δύναμιν.

Ἄλλ’ ἡ πρὸς τὸ καλῶς λειτουργεῖν ἐξαιρετικὴ ἰκανότης ἐνὸς κέντρου ἐξηγεῖται εἴτε διὰ τοῦ ὅτι τὸ μέρος τοῦτο τρέφεται ὑπὸ ἀφθόνου αἵματος φερομένου ὑπὸ βριθάντων κατὰ τὴν θέσιν ἐκείνην ἀγγείων, εἴτε διὰ τοῦ ὅτι τὰ ἐκεῖ ὑπάρχοντα ἐγκεφαλικά κύτταρα ἐκ φύσεως εἶνε πεπρωκισμένα διὰ πολλῆς δυνάμεως καὶ ζωτικότητος.

Κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον αἱ αἰνιγματώδεις ιδιότητες τοῦ μνημονικοῦ αἰροῦνται αἰφνης ὑπεράνω τοῦ ὀμιχλώδους ἐδάφους τῆς μεταφυσικῆς, δὲν μᾶς φαίνονται πλέον μεταφυσικὰ φαινόμενα, ἀλλ’ ἀποκαλύπτονται ἡμῖν φαινόμενα πραγματικά, λαμβάνοντα ὑπόστασιν ἐξ αὐτῆς ἡμῶν τῆς σωματικῆς ἰδιοφυίας.

Καὶ τὴν ἀδυναμίαν τοῦ μνημονικοῦ κατὰ τὸ γῆρας δυνάμεθα νὰ ἐξηγήσωμεν τῇ βοηθείᾳ ανατομικῶν ἐπιχειρημάτων.

Ἡ λειτουργία τῶν ἐγκεφαλικῶν κυττάρων, τῶν χρησιμευόντων εἰς ἀντίληψιν τῶν ὀπτικῶν, καὶ ἐν γένει ὅλων τῶν ἀναμνηστικῶν εἰκόνων, εἶνε κατὰ τὴν νεαρὰν ἡλικίαν ζωηρὰ. Τὰ κύτταρα ταῦτα τρέφονται τότε θαυμάσιον ὑπὸ τοῦ διαρρέοντος αὐτὰ αἵματος. Ἄλλ’ ἡ κατάστασις αὐτῆ διαρκεῖ δυστυχῶς μόνον κατὰ τὴν νεότητά, ἀργότερον δὲ ἡ θρέψις γίνεται γλισχροτέρα καὶ ἄλλιπῆς.

Ἄλλ’ ὅταν ἐλαττωθῇ τὸ ζωογόνον καὶ θρεπτικὸν αἷμα, ὑφίσταται καὶ ἡ λειτουργία τῶν

κυττάρων ταραχᾶς. Ἐπιτὸς τοῦτου τὰ κύτταρα τοῦ νεαροῦ τὴν ἡλικίαν ἐγκεφάλου δὲν ἔχον ἀκόμη καιρὸν νὰ καταφορτωθῶσι μὲ ἀναμνηστικὰς εἰκόνας καὶ διὰ τοῦτο βαθύτερον ἐντυπώνεται εἰς αὐτὰ πᾶσα νέα ἐντύπωσις. Δὲν πρέπει δὲ νὰ λησμονήσωμεν καὶ τὸ ὅτι ἐν τῇ ταραχῇ τοῦ βίου ὁ ἡλικιωμένος ἀνὴρ δὲν ἔχει καιρὸν νὰ δεχθῇ διὰ τῶν αἰσθητηρίων του εὐκρινεῖς καὶ καθαρὰς, ἀλλ’ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἀρκεῖται εἰς ἀμυδρὰς καὶ ἐπιπολαιὰς εἰκόνας. Ὅτι δ’ αἱ τοιαῦται ἐντυπώσεις ἀφίνουσιν εἰς τὰ ἐγκεφαλικά κύτταρα ἀμυδρὰν τινα μόνον καὶ εὐκόλως ἐξαλειφόμενῃν ἀναμνήσιν, ἐννοεῖται ὀκνοῦν.

Ἢδὲν βίβωμεν ἐν βλέμματι καὶ εἰς τὰ αἰνιγματώδη ἐκείνα φαινόμενα, τὰ ὁποῖα εἶνε γνωστά ὑπὸ τὸ ὄνομα ὀπτασίαι, παρακρούσεις κλπ. Ἐν ταῖς παραδόσεσιν ὄλων τῶν ἐθνῶν καὶ ὄλων τῶν αἰώνων εὐρίσκομεν ἀναφερόμενα ὄντα καὶ πλάσματα, μὴ ἀνήκοντα εἰς τὸν ἐπὶ γῆς τοῦτον κόσμον. Ὅλων τῶν θρησκειῶν οἱ ἰδρυταὶ δισχυρίζοντο, ὅτι συνεκινῶνται ἀπ’ εὐθείας πρὸς τὰς ἐπουρανίους δυνάμεις, ἐβλεπον τοὺς ἀγγέλους κόσμων ὑπεργήινων καὶ ἤκουον τὴν φωνὴν καὶ τὴν γλῶσσαν αὐτῶν. Καὶ τὴν σήμερον ἀκόμη πολλοὶ ἀνθρώποι, ἄλλως νηφάλιοι καὶ πεζότατοι, διατείνονται μετὰ σοβαρότητος ὅτι εἶδον ὑπερφυσικὰ φαινόμενα. Ἡ ὄρασις φασμάτων ἔσχεν ὀπαδὸς καθ’ ὅλας τὰς ἐποχὰς, ὁ δὲ ἡμέτερος αἰὼν, καίπερ ἀποκαλούμενος αἰὼν τοῦ φωτός καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, δὲν ἀπηλλάγη ἀκόμη τῆς πίστεως εἰς τὰ φάσματα.

Καὶ ἐπὶ τέλους, ἐὰν ἐξετάσωμεν ὀλίγον βαθύτερον τὸ πρᾶγμα, θὰ ἠμολογήσωμεν ὅτι δὲν ἔχομεν οὔτε λόγον οὔτε δικαίον ν’ ἀρνηθῶμεν τὴν ὑπαρξίν τῶν φαινομένων τούτων.

Ἀπ’ ἐναντίας μάλιστα.

Ἐκείνοι οἱ ὁποῖοι εἶδον ὀπτασίας, ἰσχυρίζομενοι τοῦτο, ἔχουν δικαίον, σφάλλουν ὅμως μεγάλως μετατοπίζοντες τὰς ὀπτασίας ταύτας ἐξω αὐτῶν, εἰς τὸν περὶ ἡμᾶς πραγματικὸν κόσμον.

Ἐν τῷ πραγματικῷ τούτῳ κόσμῳ τὰ ὑπερφυσικὰ φαινόμενα εἶνε ἀνύπαρκα καὶ ἀνεύρετα. Πού ὅμως εὐρίσκονται;

Εὐρίσκονται ἐντὸς ἡμῶν αὐτῶν, ἐντὸς τοῦ ὀργανισμοῦ μας.

Καὶ τοῦτο γίνεται ὡς ἐξῆς:

Συνήθως τὰ ἀναμνηστικὰ κέντρα ὄλων τῶν φαινομένων, τὰ ὁποῖα ἔχομεν ἴδῃ ἢ ἔχομεν ἀκουσθῆ, ἔχομεν γευθῆ ἢ ἔχομεν ὀσφρανθῆ κτλ., ἐρεθίζονται διὰ τῆς ἐπὶ τῶν αἰσθητηρίων ἡμῶν ὀργάνων ἐντυπώσεως. Συμβαίνει ὅμως ἐνίοτε ἀναμνηστικὸν τι κέντρον, τὸ ὀπτικὸν π. χ. νὰ ἐρεθισθῇ οὐχὶ ἐκ τῆς περιφερείας, δηλαδή οὐχὶ

διὰ τῆς μεσολαβήσεως τοῦ ὀφθαλμοῦ, ἀλλ’ ἀμέσως ἐξ αὐτοῦ τοῦ κέντρου (1).

Οὕτω βλέπομεν πολλοὺς βεβῶως ἀσθενοῦντας νὰ παραληρωσῶσι καὶ νὰ φαντασιοπληκτώσῃ: βλέπουν περὶ τὴν κλίνην των πρόσωπα, συνδιαλέγονται μετ’ αὐτῶν ὡς τὰ πρόσωπα ταῦτα πράγματι νὰ ἦσαν παρόντα.

Τὰ παραληρήματα ταῦτα γεννῶνται κυρίως ἐκ τοῦ ἐρεθισμοῦ τοῦ ἐγκεφάλου. οὗτος δὲ ὁ ἐρεθισμὸς, νοσηρὸς ὢν, ἐρεθίζει καὶ τ’ ἀναμνηστικὰ κέντρα εἰς τρόπον ὥστε νὰ νομίζουσιν οἱ ἀσθενεῖς, ὅτι ὁ ἐρεθισμὸς οὗτος συνέβη διὰ τῆς μεσολαβήσεως τῶν αἰσθητηρίων ὀργάνων, τοῦ ὀφθαλμοῦ, τοῦ ὠτός, τῆς μύτης ἢ τῆς γλῶσσης.

Παραδεχόμενοι δὲ ὅτι ὁ ὀφθαλμὸς των προκαλέσεται τὸν ἐρεθισμὸν τοῦτον τοῦ ἀναμνηστικοῦ κέντρου, πιστεύουσιν ὅτι βλέπουν πραγματικῶς. Κατὰ τὸν αὐτὸν καὶ ἀπαράλλακτον τρόπον παράγονται καὶ ἄλλα τὰ λοιπὰ φαινόμενα. Πάντοτε ἡ αἰτία αὐτῶν ἔγκειται εἰς τὸν ἰσχυρὸν, οὐχὶ ὅμως διὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ προκαλούμενον ἐρεθισμὸν τοῦ κέντρου τῆς ὀπτικῆς ἀναμνήσεως.

Εἶνε λοιπὸν φυσικὸν καὶ ἀνθρωπίνως προλήψων καὶ παντελῶς ἀπηλλαγμένον προλήψων, νὰ ἴδῃ ὀπτασίαν μετὰ πεποιθήσεως δύναται νὰ μᾶς διηγηθῇ, ὅτι πράγματι εἶδε τὸ φαινόμενον. Αὐτὸ εἶνε ὁρθότατον καὶ δὲν ἐπιδέχεται καμμίαν ἀντίρρησην. Ἄλλ’ ἡ πλάνη ἀρχίζει ἅμα ὡς θεωρήσωμεν τὸ φαινόμενον ὡς ἔρον οὐσίαν καὶ ὑπόστασιν, ἅμα ὡς νομίσωμεν αὐτὸ ὅτι ὑπάρχει ἐν τῷ χώρῳ. Ὑπάρχει, καὶ ἀλλ’ ὑπάρχει μόνον ἐν τῷ μικρῷ καὶ περιωρισμένῳ κέντρῳ τῆς ὀπτικῆς ἡμῶν ἀναμνήσεως, τὸ ὁποῖον καίται ἐκεῖ ὀπισθεν τῆς κεφαλῆς μας, ἐν τῷ ὀπισθοκρανίῳ λοβῷ τοῦ ἐγκεφάλου. Μετατίθεται δὲ εἰς τὸν χώρον, διότι εἰμεθα συνειδησμένοι πᾶσαν ἐν γένει αἰσθητικὴν ἐντύπωσιν νὰ θεωρῶμεν ἐξω ἡμῶν ὑπάρχουσαν καὶ οὐχὶ ἐν ἡμῖν αὐτοῖς.

Ἐὰν ἀπορήσωσιν οἱ ἡμέτεροι ἀναγνώσται καὶ μὲ ἀμφισβολίαν θὰ κινήσῃ τὴν κεφαλὴν των, ὅταν τοὺς διαβεβαιώσωμεν, ὅτι ἕκαστος αὐτῶν βλέπει τοιαύτας ὀπτασίας καθ’ ἑκάστην σχεδὸν ἡμέραν. Ἡ διαφορὰ ἔγκειται μόνον εἰς τὸ ὅτι τὰ ἀνύπαρκα ταῦτα ἀντικείμενα βλέπομεν ὅχι ὅταν ἡμεθα ἐξυπνοί, ἀλλὰ μόνον ὅταν κοιμώμεθα ἢ ὅταν νυστάζωμεν.

Καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ ὄνειρα δὲν εἶνε ἄλλο τι, παρὰ μίαν ἐξηρηθεμένην κατάστασιν τῶν διαφόρων ἡμῶν αἰσθητικῶν ἀναμνήσεων. Τὴν μέσην θέσιν μεταξὺ ὄνειρων καὶ ὀπτασιῶν καταλαμβάνουν τὰ φαινόμενα ἐκείνα, τὰ ὁποῖα μᾶς

παρουσιάζονται: ὁσάκις μέλλομεν νὰ παραδοθῶμεν εἰς ὕπνον βαθύν.

Τὴν παρατήρησιν ταύτην ἔκαμον ὁ ἴδιος ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ μου.

Ὅταν εὐρίσκωμαι εἰς τὴν κατάστασιν ἐκείνην, καθ’ ἣν καίπερ ὑπὸ τοῦ ὕπνου καταληφθῆς, δὲν ἔχασα ἀκόμη τὴν συναίσθησιν τῆς ὑπάρξεώς μου, βλέπω πολλάκις νὰ ἀναδύωσιν αἰφνης ἐμπροσθέν μου φασματώδεις μορφαί. Δύναμαι νὰ διακρίνω τοὺς χαρακτήρας τοῦ προσώπου, τὸ στόμα, τὴν ῥίνα, τὰς παρειάς, πρὸ πάντων δὲ διακρίνω εὐκρινῶς τοὺς ὀφθαλμούς.

Τὸ τελευταῖον τοῦτο περιστατικὸν ὑποστηρίζει τὴν ἀνωτέρα δοθείσαν ἐξηγήσιν περὶ τοῦ ὅτι δηλαδή ὅλα τὰ φαινόμενα, ἔστω καὶ ἂν παρουσιάζονται ἡμῖν ὅταν ἡμεθα ἐξυπνοί, ἢ ὅταν κοιμώμεθα, ἢ ὅταν νυστάζωμεν, παράγονται ὅλα ἀποκλειστικῶς διὰ τοῦ ἐρεθισμοῦ τοῦ ὀπτικοῦ κέντρου.

Τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ὀφθαλμιατροῦ, τὸ ὁποῖον ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν μετέρχομαι μὲ ἀναγκάζει νὰ ἐξετάζω τοὺς ὀφθαλμούς μετ’ ἰδιαιτέρας προσοχῆς καὶ εἰς αὐτοὺς πρὸ πάντων νὰ προσέχω ὁσάκις ἐν οἰοδῆποτε πρόσωπον παρουσιάζεται ἐμπροσθέν μου.

Εἰς τὰ ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ μου λοιπὸν ἐνυπάρχοντα ἀναμνηστικὰ κέντρα οἱ ὀφθαλμοὶ εἶνε λίαν βαθείως ἐντυπωσμένοι, ἐὰν δ’ ἐρεθισθῇ ποτε τὸ κέντρον καὶ λάθῃ ἐγὼ συνείδησιν τοιαύτης τινὸς ἀναμνηστικῆς εἰκόνας, τῆς εἰκόνας ταύτης, ἢ, κάλλιον εἰπεῖν, τοῦ φαινομένου τούτου θὰ φανώσῃ πρὸ ἐμοῦ μετὰ μείζονος εὐκρινείας καὶ ζωηρότητος οἱ ὀφθαλμοί.

Μέχρι τοῦδε ὠμιλήσαμεν περὶ τῆς καταστάσεως ἐκείνης, καθ’ ἣν παρίστανται πρὸ ἡμῶν ἀπατηλαὶ εἰκόνας, παραχθεῖσαι ἐκ τοῦ ὑπερέμετρου ἐρεθισμοῦ τοῦ ὀπτικοῦ κέντρου. Δύναται ὅμως νὰ συμβῇ καὶ τὸ ἐναντίον.

Τὸ κέντρον τῆς ὀπτικῆς ἀναμνήσεως δύναται νὰ παύσῃ λειτουργεῖν καὶ ἐργαζόμενον, τότε δὲ γεννῶνται τὰ θαυμασιώτατα τῶν φαινομένων, τὰ ὁποῖα ἤρχισαμεν πράγματι νὰ ἐννοῶμεν μόλις κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους.

Ἐὰν λείψῃ ἡ ἐνέργεια τοῦ κέντρου τῆς ὀπτικῆς ἀναμνήσεως, χάνομεν καθ’ ὁλοκληρίαν πᾶσαν ἔννοιαν καὶ κρίσιν περὶ παντὸς ὅ,τι ἔχομεν ἴδῃ. Οἱ τοιοῦτοι ἀσθενεῖς δὲν εἶνε τυφλοὶ ἀπ’ ἐναντίας μάλιστα βλέπουν πολὺ καλά, πλὴν δὲν ἔχουν καμμίαν ἰδέαν περὶ τοῦ τί κυρίως βλέπουν.

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη αἱ παραστάσεις τῶν ὑπνωτιστῶν μοὶ παρέσχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἴδω ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἐβλεπον μὲν, ἀλλὰ δὲν ἐγνώριζον τί ἐβλεπον. Εἶδον ἀνθρώπους ὑπνωτισμένους, οἵτινες ἐδάγκανον σάκωνα, τὸν ὁποῖον τοῖς ἐνεχείριζεν ὁ ὑπνωτιστῆς διαβεβαιῶν αὐτοὺς, ὅτι ὁ σάκων ἦτο μῆλον. Εἶδον ἄλλους

(1) Πρὸς τὸ ἐγκεφάλου καὶ τὰ ὄνειρα ὑπὸ Θ. Χ. Φλωρᾶ. Ἐπιφυλλὶς τοῦ ὑπὸ ἡμερῶν. 13 Ἰανουαρίου 1883 φύλλου τῆς τριμηνιαίας Κλεισεύς.

θρόνου ἦσαν ἄξια κρείττους τύχης. Ἦτο γαρ γαλιετική ἡ πρόκλησις του, με τὴν θέρην καὶ με τὰς ὑποσχέσεις δι' ὧν τὴν συνώδευε παρέκειτο δ' ἐκεῖ ἐπὶ τρίποδος προκλητικὸν πολυχρωμον κιβώτιον, ἐν σχήματι οἰκίας με παράθυρα καὶ ἐξώστας, πλήρες ἐξωγραφημένων πόλεων καὶ μαχῶν καὶ ναυμαχιῶν, τὰς ὑποίας βλέπουν μετ' ἐκπλήξεως τὰ παιδία μεγεθυμένας διὰ τῶν φκῶν τῆς προσθίας πλευρᾶς.

«Ὅριστε, κύριοι, εἰς τὸ πανόραμα! » ἐφώνησεν ὁ ἄνθρωπος, μόλις μᾶς εἶδε.

« Πατέρα, νὰ ἰδῶ! » ἐψιθύρισα ἐγὼ προκαλητικῶς, διότι ἐκεντήθη πολὺ ἡ παιδική μου περιεργία.

Ὁ πατήρ μου δὲν ἠρήθη. Καὶ καὶ μὲν ἡ ψυχαγωγία τὴν ὁποίαν τῷ ἐζήτουν, ἦτο ἀπόλαυσις δι' ἀγυιόπαιδας μᾶλλον πλὴν ὁ τόπος ἦτο ἔρημος, ἀν δὲ καὶ ἐγὼ ὁ ἔχων προώρους ἀξιώσεις, ἐβλεπον ἀντὶ δεκαλέπτου ὅσα θαυμάσια ἐπηγγέλλετο ὁ ἔχων τὸ πανόραμα, ἡ ὡς μικροῦ κυρίου ὑπόληψίς μου ἐδῶ βεβαίως δὲν θὰ ἐκινδύνευεν . . .

Ὁ ἄνθρωπος ἐξεπωματίσθη τὸν φακὸν καὶ τὸν ἐκαθάρισε. Πῶς ἐζήλευσαν τὰ πτωχὰ παιδία τὴν εὐτυχίαν μου, ὅταν ἐτοποιηθῆν ἐπὶ τοῦ ξυλίνου ἀναβάθρου καὶ προσήλωσα τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τῆς ὕψους. Δὲν ἐγνώριζον ἀκριβῶς περὶ τίνος πρόκειται, καὶ ἔσπευδον μετ' ἀγωνιώδους περιεργίας. Ὁ ἄνθρωπος ἔστρεψε με τὴν μίαν χεῖρα τὸ ὄργανόν του, πληροῦν τὴν μικρὰν πλατεῖαν διακεκομμένου τινὸς στροβίλου, καὶ με τὴν ἄλλην ἔστρεψεν ἀλληλοδιαδόχως τὰ σχοινία, δι' ὧν ἤλλαζον αἱ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου εἰκόνας. Ὁ πατήρ ἔστατο ἐκεῖ που περιμένον.

« Ἐδῶ βλέπετε τὴν μεγάλην ναυμαχίαν τῆς Ναύπακτος, ποῦ ἔγινε στοὺς 1840 πρὸ Χριστοῦ . . . »

Καὶ ἔβλεπον θάλασσαν εὐρύχωρον, πλοῖα μικρὰ μετὰ μεγάλων, καπνοὺς καὶ φλόγας, στρατιώτας καὶ σημαίας . . .

« Ἐδῶ βλέπετε τὰς Ἀθήνας, τὴν πρωτεύουσαν . . . »

Καὶ ἔβλεπον τὰς μεγαλοπρεπεῖς οἰκοδομὰς, τὰ Ἀνάκτορα, τὴν Ἀκρόπολιν, τὶς ὡς λόφους καὶ τὰ βουνὰ τῆς Ἰοστεφάνου πρωτεύουσας. Ἡ ἐντύπωσίς μου ὑπῆρξε ζωηρὰ ὅταν βραδύτερον ἔβλεπον μακρόθεν τὰς Ἀθήνας, εἰς τὸ πρῶτον βλέμμα ἐνεθυμήθη τὴν χαρτίνην πόλιν τοῦ πανοράματος.

Οὕτως εἶδον ἀλλεπαλλήλως τὴν Νεάπολιν φωταγωγημένην, τὴν ἐκρηξὶν τοῦ Οὐεσουβίου, τὸν πόλεμον τῆς Κριμαίας, τὴν ἐξοδὸν τοῦ Μεσολογγίου. Πλὴν τὰς εἰκόνας ταύτας, εἰς τὰς ὁποίας ὁ φακὸς καὶ ἡ φαντασία μου ἐδίδον διαστάσεις φυσικὰς, δὲν ἔβλεπον μετὰ πολλῆς

ἐνκρηγείας. Σιὰ ἐφέρετο ἐπ' αὐτῶν, καὶ μετὰ κόπου ἠδυνάμην νὰ διακρίνω τὰ συγκεχυμένα ἀντικείμενα, μέσῳ τοῦ καπνοῦ τῶν μαχῶν καὶ τῶν ἐκρήξεων. Καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς Νεαπόλεως φωταγωγημένης ἐχέτο νύξ μελανή καὶ ἐπὶ τῶν Ἀθηνῶν γλαυκὸς ἀλλὰ βαθὺς ὀρίζων ἐφῆπτετο τῶν κύκλῳ βουνῶν. Κατήφεια, ἠμίφως, μελγχολία. Ἀλλὰ τὰ πάντα μετεβλήθησαν, ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἔστρεψεν ἐν ἄλλο σχοινίον καὶ μοὶ εἶπε μετὰ τοῦ συνήθους στόμφου:

« Ἐδῶ βλέπετε τὸ Πάνθεον, μὴ μεγάλην ἐκκλησίαν στὸ Παρίσι, ποῦ εἶνε μέσα θαμμένοι ὄλοι οἱ μεγάλοι ἄνθρωποι τοῦ κόσμου. . . »

Ἦδὴ μετήλλαξε σκοπὸν καὶ τὸ ὄργανον, ἀνακίδον γοργοὺς ἤχους ἐμβατηρίου. Διέστειλα μετ' ἐκπλήξεως τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸ τοῦ φακῶ, διότι ἔβλεπον θέαμα ἔξοχον. Ἡ εἰκὼν ἦτο λαμπρὰ· ὁ ὀρίζων αὐτῆς μέγας, ἐλεύθερος, διανυγῆς, ἐπορφυροῦτο ὑπὸ τῆς δύσεως ἀραιὰ νεφύδρια ἐκεῖ κάτω ἐφλόγιζον αἱ τελευταῖαι ἀκτίνες τοῦ ἡλίου καὶ ἐν τῷ μίσῳ ὑψοῦτο δεσπόζον καὶ ἐπιβλητικὸν ἐν οἰκοδόμημα εὐρὺ, με τὰς στήλας του, με τὸν θόλον του, με τὸ ἀέτωμά του. Οὔτε καπνός, οὔτε νύξ, οὔτε σιὰ. Διαύγεια καὶ μεγαλεῖον περιέβαλλε τὴν εἰκόνα. Ἐν ᾧ τὴν ἔβλεπον ἀπλήστως, σχεδὸν ἐν ἐστάσει, ὁ ἄνθρωπος ἠτοίμασθὲν νὰ σύρῃ τὸ σχοινίον.

« Στάσου ἀκόμη, περίμενε! » τῷ εἶπον ζωηρῶς, κρατήσας τὴν χεῖρά του. Καὶ ὁ ἄνθρωπος περιέμεινε.

Οἱ ὀφθαλμοί μου εἶχον προσηλωθῆ ἐπὶ τοῦ ἀετώματος. Μοὶ ἐφάνη ὅτι διέκρινα ἐπ' αὐτοῦ σημεῖα τινὰ, ὡς γράμματα, ὡς τάφος ἐπιγραφὴν χρυσίζουσας καὶ μετὰ δυσκολίας ἐσυλλάβισα τὰς λέξεις:

Aux grands hommes la patrie reconnaissante.

Ἐφέλλιζον τότε τὴν γαλλικὴν ἐκ τῶν ὀλίγων δὲ λέξεων, τὰς ὁποίας ἐνόουν, ἦσαν κατὰ σύμπτωσιν καὶ αἱ ἐπὶ τοῦ Πανθίου ἀναγεγραμμένα. Ἀμέσως, δὲν ἤξεύρω πῶς καὶ διατί, κατενόησα ὅλην τὴν ἔννοιαν, τὴν ὁποίαν ἐπέκλειον συνηθῆναι ὅτι ἐσημαίνον κατὰ τι πολὺ θυμαστότερον καὶ ὑψηλότερον τῶν συνηθῶν γαλλικῶν φράσεων *Souvenir d'amitié*, ἢ *Pensez à moi*, τὰς ὁποίας μοὶ ἐκέντων ἐπὶ διακτύτου χάρτου, μόνον διὰ νὰ μιμηθῶσι τὰς μεγαλητέρας τῶν ἀδελφᾶς, αἱ σπιθαμιαῖαι φίλαι μου. Ἄγνωτὸς τίνας ἐνεκεν ἐπήλθεν ἀμέσως εἰς τὸν νοῦν μου τὸ Νεκροταφεῖον με τῶν μαρμαρίνων μνημείων τὰς χρυσὰς ἐπιγραφὰς, καί, εἰς ἀντίθεσιν, τῶν ξυλίνων σταυρῶν τὰ λευκὰ γράμματα. . .

(Ἐπεται τὸ τέλος). Γρηγοριὸς Ξενοποῦλος.

ΕΚ ΤΩΝ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΛΛΗΝΟΣ ΥΠΟΥΡΓΟΥ

Εἰς τὸν πρόλογον τῆς δημοσιεύσεως: ἐν τῇ Ἐστίᾳ περὶ Παπουλάκη πραγματείας λόγον ποιούμενος περὶ τῆς ἀτελείας τῶν μέσων τῆς συναγωγῆς καὶ τῆς ἀνεπαρκείας τῶν πηγῶν, ἐξ ὧν ἀρῶμαι τὴν ὕλην τῶν Χρονικῶν τῆς βασιλείας τοῦ Ὀθωνος ἔγραψον ἐπὶ λέξει τὰ ἐξῆς: « Ἐνδέχεται νὰ ὑπέπεσα εἰς τινὰς ἀνακριθεῖας ἀνυπομείνας ὅμως μᾶλλον περὶ τὰς λεπτομερείας ἢ περὶ τὰ οὐσιώδη καὶ τὰ κυριωδέστερα. Ἀλλ' ἡ ἐξέλεξις καὶ ἐπαυρότητα τῶν ἀκουσίων τούτων σφαλμάτων μου θὰ παρήσχη ἀφορμὴν ἴσως εἰς τοὺς ἐδῆμονεστέρους μου νὰ ἐργασθῶσι φιλοτιμῶς πρὸς καθορισμὸν ἀκριβεστέρον τῶν ἱστορικῶν γεγονότων. »

Μετ' εὐχαριστήσεως βλέπω ὅτι ἡ ἐπιθυμία μου αὕτη ἤρξατο νὰ πραγματοποιηθῆται Ὁ κ. Ἰωάννης Ν. Πήλικας δι' ἀδρόφρονος ἐπιστολῆς του εὐηρεστήθη νὰ μοὶ πέμψῃ ἀποσπάσματα τῶν ἀνεκδότων ἀπομνημονευμάτων τοῦ θεοῦ του Σπυρίδωνος Πήλικα, καθηγητοῦ τοῦ Παιδικοῦ Δικαίου ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ καὶ ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν διατελεσῶτος. Ἐκ τοῦ ἀποσπάσματος τούτου ἐμφαίνεται ὅτι ὑπέπεσα εἰς μικρὰν ἀνακριθεῖσαν γράψας εἰς τὸ τελευταῖον μέρος τῆς πραγματείας μου ὅτι ἡ κατὰ τοῦ Παπουλάκη κατηγορία σιωπηρῶς ἀνεστῆλη, διότι ὑπενημέθη εἰς αὐτὸν ἀπεναντίας πλήρης χάρις ἀνακριθῶς ὅμως ἐπίσης φέρεται ἐν ταῖς Ἀπομνημονεύμασιν ὅτι ἐστῆλη εἰς περιουσίῳν ἐν τῇ μονῇ τῆς Θήρας, διότι ὁ μοναχὸς περιωρισθῆ εἰς τὴν ἐν Ἄνδρῳ μονῇ τῆς Παναγρᾶντου.

Ἡ ἀποσπάσματα ταῦτα ὡς περιέχοντα πολλὰς περιέργους πληροφορίας περὶ τῶν σκέψεων τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασιλίσσης ὡς πρὸς τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Παπουλάκη καὶ τὴν ἐτέραν σύγχρονον τοῦ ἱεροποστόλου Κίτχ, κρίνω καλὸν νὰ δημοσιεύω εἰς τὴν Ἐστίαν, ἀρκῶς χαίρων διότι ἐγενόμην ἀφορμὴ νὰ γνωσθῆ ὅτι ὑπάρχουσιν ἀνεκδοτὰ ἀπομνημονεύματα ἀνδρῶν σοφοῦ διαπρέψαντος ἐν τῇ ἐπιστήμῃ καὶ τῇ πολιτικῇ, δυνάμενα νὰ διαφωτίσωσι πολλὰ σκοτεινὰ σημεῖα τῆς σπουδαιότητος διὰ τὴν ἔθνικὴν ἡμῶν ἱστορίαν περιόδου ἐκείνης καὶ εὐχόμενος νὰ μὴ μείνωσιν ἐπὶ πολὺ εἰσὶ ἐπιμαρτυρία.

Καραλήμης Ἄννινος.

... Ἀπ' ἀρχῆς, ὅτε ἐσύστησα τὰ κακουργιοδικεῖα καὶ ἤρξατο τὰς ἐργασίας τῶν ἀνέφερα περὶ τῆς ὑποθέσεως τοῦ Παπουλάκη εἰς τὸν Βασιλέα, τοῦ ἐδειχνα τὴν βεβαιότητα σχεδὸν τῆς ἀθωώσεως: του ἀπὸ τοῦ ἐνόρκου, καὶ διότι οἱ μάρτυρες δὲν θὰ ἐμαρτύρουν, καὶ διότι οἱ συνένοχοι ὄλοι κηνηστεύθησαν, καὶ διὰ τὰς προλήψεις τοῦ κόσμου: διὰ τὴν βεβαιότητα ταύτην καὶ εἰς τὸ πρὸ ἐμοῦ συστηθῆν κακουργιοδικεῖον εἶχεν ἀναβληθῆ ἡ δίκη τῶν ἐπίτηδες ἀπὸ τὸν Εἰσαγγελεῖα: ὅτι καὶ τώρα ἔπρατε νὰ καταφυγώμεν εἰς τὸ αὐτὸ μέτρον, ἀλλ' ἐκτὸς τῶν ἐξῴδιον τῆς δίκης, δύο ἢ τρεῖς χιλιάδες δραχμῶν, εἶμαι συστηματικῶς ἐναντίως εἰς τοιαύτας ἐπίτηδες ἀναβολὰς, αἱ ὁποῖαι βλάπτουν τὴν ὑπόληψιν τῶν δικαστηρίων καὶ τῆς Εἰσαγγελίας. Ὅθεν καὶ

προφορικῶς τὸν ἐδῶ Εἰσαγγελεῖα καὶ τὸν Εἰσαγγελεῖα τῶν Πρωτοδικῶν Ναυπλίας παρήγγειλα γενικῶς νὰ μὴ ζητοῦν ἀναβολὰς χωρὶς λόγον, στηριζόμενον εἰς τὴν οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως . . .

Ὅθεν καὶ προτῆρα τὸ Ὑπουργεῖον ἔκλινε νὰ δώσῃ τὴν ἀμνηστειάν, ἀλλ' ἀπ' οὐ δικασθῆ ἀπὸ τὸ Πλημμελειοδικεῖον διὰ τὴν χωριστὴν πράξιν, διὰ τὴν ὑπόκιν καὶ χωριστὰ εἶχε παραπεμφθῆ ἀπὸ τὸ ἀρμόδιον συμβούλιον τῶν Πλημμελειοδικῶν, καὶ καταδικασθῆ, ὡς εἶναι πιθανώτατον, διότι καὶ ἐδίδοτο προτοῦ, θὰ ἐξήρχετο τῆς φυλακῆς ὁ Παπουλάκης καὶ ἐγεννόντο νέοι κίνδυνοι διαπαράξεως τῆς κοινῆς ταξείως. Ἐγὼ ὅμως ἤμουν γνώμης καὶ διὰ τὸ πλημμέλημα νὰ ἀμνηστευθῆ. Παρήλθεν ἀρκετὸς καιρὸς καὶ ἐλησμονήθη ὁ κόσμος τὸ κακόν, ἀλλὰ τῶρα ὅτε ὁ Αὐτοκράτωρ: Νικόλαος ἐνεργεῖ τόσα ὑπὲρ τῆς Ὀρθοδόξου Θεολογίας, ὑπὲρ τοῦ κλήρου καὶ τῶν Χριστιανῶν, ἡμεῖς νὰ δικάζομεν διὰ θρησκευτικῶς λόγους ἕνα ἱερωμένον, μοὶ ἐφαίνετο ἀντιπολιτικόν. Ὁ Βασιλεὺς δὲν ἦτο ἐναντίος, ἀλλ' ἐφοβείτο τὰς συνέπειας τῶν βαδιστηρίων τοῦ Παπουλάκη καὶ τῶν πολιτικῶν τῆς Ἑλλάδος, ὅσοι ὡς ἀφορμὴν ταραχῶν καὶ ἀντιπολιτεύσεως λαμβάνουν τὰ θρησκευτικὰ. Ἀντίτατον τὴν μεταβολὴν τῶν καιρῶν, ὅτι σήμερον αἱ Εἰσαγγελεῖς τοῦ Βασιλέως νὰ κατηγοροῦν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἕνα κληρικόν εἶναι ἡ κυρία καὶ οὐσιώδης ἐπίση. Μεγαλοφρονοῦσα ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δύναται νὰ περιφρονήσῃ τὰς μικροραδιογραφίας. Ἐπειτα ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἠδύνατο νὰ τὸν τιμωρήσῃ πνευματικῶς, κλείουσα αὐτὸν εἰς ἕνα μοναστήρι. Ἐφοβείτο ὁ Βασιλεὺς μὴ ἡ ἀμνηστεια περιλαμβάνῃ καὶ τὸ πνευματικὸν ἀμάρτημα. Εἰς τὸ αὐτὸ ζήτημα ἐπανήλθον πλείον παρὰ μίαν φοράν, ἔλαβε μέρος καὶ ἡ Βασιλίσσα, ἡ ὑποία ἀπ' ἀρχῆς ἦτο ὑπὲρ, τέλος τὸν κατέπεισε.

Μὲ εἶπε λοιπὸν νὰ τὸ φέρω εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον. Ἀλλ' εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ὄλοι ἦσαν ἐναντίοι ἤθελον νὰ δοθῆ ἕνα παράδειγμα. Βλέπων αὐτοὺς ἀκαταπαίστους ἀπεφάμισα καὶ ἔστειλα εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον τὴν αἴτησιν παραπομπῆς εἰς ἄλλο δικαστήριον, τὴν ὁποίαν μοὶ διεύθυναν οἱ Εἰσαγγελεῖς, διότι εἰς Πάτρας ἔπου ἐμελλε νὰ δικασθῆ ἐφοβούτο ταραχὰς. Ἀλλὰ ἔφρανα ἀπὸ καιρῶν εἰς καιρὸν εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν, καθόσον ἀπὸ τοὺς περισσοτέρους νομικοὺς ἐξεφράζοντο φόβοι διὰ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην. . . Ἀλλ' εἰς μάτην τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἀπ' ἐναντίας, προτείνοντος τοῦ Παιζου, μ' ἐσύστασε νὰ δώσω τὴν χάριν εἰς τὸν Κίτχ. Καὶ διὰ νὰ πεισθῶ μοὶ ἔστειλε ὅλην τὴν ἀλληλογραφίαν μετὸν Μάρς τὸν ἀπεσταλμένον τῆς Ἀμερικῆς ἢ αὐθάδεια τοῦ Μάρς ἦτο ἴση μετὴν

ἀμάρτησάν του. Ἦλεγε λοιπὸν ὁ Πάππος, πληροφορούμεθα ὅτι ὁ τωρινὸς Πρόεδρος ἀπεδοκίμασε τὸν τρόπον τοῦ Μάρς, εἰναι λοιπὸν συνετὸν νὰ κλείσωμεν αὐτὴν τὴν πληγὴν καὶ αὐτοθελήτως νὰ δώσωμεν τὴν χάριν, κατόπιν δὲ καὶ τὴν ἀποζημιώσιν διὰ τὸ οἰκόπεδόν του. Ἐγὼ ἐναντιονόμην διὰ τὸν αὐτὸν λόγον. Εἰς τὰς σημερινὰς περιστάσεις νὰ ἱκανοποιῶμεν τὸν Ἀμερικανὸν Κίγκλ διὰ ἐξυθρίσιν τῆς θρησκείας μας καταδικασθέντα, καὶ νὰ δικάζωμεν τὸν Παπουλάκην δὲν εἶναι διόλου πολιτικόν. Ἦτο καὶ ἄτοπον, ἐγὼ, δικηγόρος ἄλλοτε τοῦ Κίγκλ ἐνώπιον ὄλων τῶν δικαστηρίων, νὰ εἶμαι καὶ ὑπουργὸς τῆς χάριτός του. Θὰ ἐφαίνετο ἔργον μαρικόν, προσωπικῶν σχέσεων, καὶ ὄχι πολιτικῆς ἀνάγκης καὶ φρονήσεως. Ἐπανήλθεν ὅμως πολυλάκις τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον καὶ μάλιστα ὅταν ἠκουσθῆ ὅτι ἐτοιμάζετο νὰ ἔλθῃ εἰς Πειραιᾶ νῆος τῆς Ἀμερικῆς ἀπεσταλμένος. Ἦναγκάσθη λοιπὸν νὰ φέρῃ τῆς μεγάλης πλειοψηφίας τὴν γνωμοδότησιν εἰς τὸν Βασιλέα. Ὅταν ὅμως μ' ἐρώτησε τὴν γνώμην μου, τοῦ εἶπα διὰ ποίους λόγους εἶμαι ἐναντίος. Ἦλθε καὶ ἡ Βασίλισσα. Μὲ εἶπε: Δὲν τοῦ συγχωρῶ ποτὲ ὅτι ὑπερασπίσθης τὸν Κίγκλ.»—Ἄλλὰ ἀπήντησα, εἰς τὸ Βασιλεῖον τοῦ Ὁθωνοῦ κανεὶς δὲν πρέπει νὰ στερῆται ὑπερασπίσεως νομίμου.—Ἦ θέλουν αὐτοὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα; Ἦς κηρύξουν τὸ Εὐαγγελίον εἰς τοὺς Μιασμαθναούς, τοὺς Εἰδωλολάτραις, ὄχι εἰς ἡμᾶς. Σπειροῦν ζιζάνια, ὄχι ἀλήθειαν.—Τὸ ἱερὸν τῆς ὑπερασπίσεως διακρίνει τὰς εὐνομούμενας Κυβερνήσεις, καὶ ἐκεῖνον, ὅστις εἰς τὴν δυστυχίαν τοῦ ἔθνους μου, ἔφερε τὰς παρηγορίας τῶν συμπολιτῶν του, δὲν ἔπρεπε νὰ τὸν ἐγκαταλείψω.

Ἦλεγε εἰς τὸν Βασιλέα: Ἦ πρότασις τοῦ Ὑπουργείου στηρίζεται εἰς τὴν ἀνάγκην τῶν ἐξωτερικῶν σχέσεων, ἀλλ' αἱ ἐσωτερικαὶ σχέσεις εἶναι τὸ οὐσιώδες. Ἦς ἔλθῃ ἡ ξένη ἀπάντησις καὶ τότε, ἂν ἐνδῶση ὁ Βασιλεὺς, ὄλοι θὰ τὸ θεωρήσουν ἔργον ἀνάγκης καὶ δὲν θὰ πέσῃ ἡ κατηγορία εἰς τὸν Βασιλέα.

Ἦ Βασίλισσα κυρίως, ἀλλὰ καὶ ὁ Βασιλεὺς ἦτο μὲ τὴν γνώμην μου.

Ἄφ' οὗ ἤρχισε τὸ ἔξω κίνημα καὶ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐνέδωσε πλέον εἰς τὴν χάριν τοῦ Παπουλάκη. Ἦγινε λοιπὸν καὶ αὐτὴ πλήρης καὶ ἐστάλη κατ' ἀπόφασιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ὁ Παπουλάκης εἰς τὸ Μοναστήρι τῆς Σαντορίνης.

Τότε πλέον καὶ ἐγὼ ἄλλαξα γνώμην διὰ τὸν Κίγκλ. Εἰς τὸν γενικὸν ἐνθουσιασμὸν ὄλων τῶν Ἑλλήνων, ὅταν ἔπνεεν εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα τὸ αὐτὸ πνεῦμα ἐλευθερίας, τὸ ὅποιον ἔφερον εἰς τὴν Αἴγινα τὸν Κίγκλ μὲ τὰ βοηθήματα τῶν Ἀμερικανῶν, ἐν ᾗ ἡ Ἑλλάς ἐφαίνετο ἐγκατα-

λελειμμένη ἀπὸ τοὺς ἰσχυροὺς τῆς Εὐρώπης, καὶ ἀπ' αὐτὴν τὴν κοινὴν γνώμην τῶν λαῶν προκατειλημμένη, ἀπὸ τὴν ἀντιπαθείαν τῶν ἐναντίων τῆς Ῥωσίας, καὶ ἐπομένως ἔστραψεν τὰ βλέμματά της παντοῦ ζητοῦσα βοηθὸν κανένα τοῦ δικαίου της, ἔπρεπε καὶ τὴν Ἀμερικὴν νὰ ἱκανοποιήσωμεν καὶ νὰ παύσωμεν μίαν ἀφορμὴν νὰ φωνάζουν οἱ ἔχθροί τῆς Ἑλλάδος ὅτι δὲν εἶμεθα ἀνεξίτητοι.

Ἦνα πρῶτ' ὁ Γ. Γερτζέτης μὲ εἶπεν ὅτι ὁ Κίγκλ σήμερον ἐορτάζει τὴν ἐορτὴν τοῦ Βάσιγκτων. Ἀμέσως συνέλαβα τὴν ἰδέαν νὰ τοῦ δοθῇ αὐθημέρον ἡ χάρις: ἐπῆγα εἰς τὸν Βασιλέα, ἀλλὰ ἐργαζόμενος μὲ τὸν Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν, ὡς τότε ἐσυνέβαινε, ὄλην τὴν ἡμέραν, μὲ εἶπε κατ' ἀρχάς νὰ περιμένω, εἶπειτα νὰ ἐπιστρέψω, καὶ πάλιν μοῦ προσδιώρισεν τὴν τρίτην ὥραν, τὴν τρίτην φορὰν ἀπόγευμα πλεον μὲ εἶπεν ὅτι δὲν εὐκαιρεῖ. Ἐλυπήθην ὅτι ἔχασα τὴν καλὴν εὐκαιρίαν καὶ δυσχερῆσθεις ὅτι δὲν μὲ ἐδέχθη, δὲν ἐπῆγα τὴν ἐπαύριον. Ὁ Βασιλεὺς μὲ προσεκάλεσε τὴν τρίτην ἡμέραν καὶ ὅταν τοῦ εἶπα τὸν σκοπὸν διὰ τὸν ὅποιον εἶχα ἔλθει τὴν πρώτην ἡμέραν.—Ἦ, εἶπε, καὶ ἐκτύπησε τὸ κεφάλι του, διατὶ νὰ μὴ ἐμθῆς, νὰ ἐπιμείνης νὰ μοῦ εἴπῃς ὅτι εἶχες καταπεύγουσαν ὑπόθεσιν;—Τὸν ἄρεσαν ὁ στοχασμὸς νὰ συνδέσωμεν τὴν χάριν μὲ τὴν ἐορτὴν τοῦ Βάσιγκτων...

Συνήνεσε καὶ ὁ Βασιλεὺς νὰ δοθῇ τοῦλάχιστον τῶρα ἡ χάρις. Ἦτο παρούσα καὶ ἡ Βασίλισσα καὶ σύμφωνος.—Ὅλα καλά, εἶπεν, ἔνα μόνον εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην εἶναι ἀνάριστος, σὺ νὰ δώσῃς τὴν ἀμνηστειάν σὺ ὁ ὑπερασπιστὴς του. Σεύρεις; ὁ κόσμος δὲν σε ἐσυγχώρησεν ἀκόμη διότι τὸν ὑπερασπίσθης, καὶ ὅταν ἐδόθῃ ἡ ἀμνηστειὰ τοῦ Παπουλάκη εἶπεν, ἀμνηστεύει τὸν Παπουλάκην ὁ ὑπερασπιστὴς τοῦ Κίγκλ!—Νομίζω ὅτι ὄχι τὸ κινδὸν ἀλλὰ πολλὰ ὀλίγοι. Ὁμολογῶ ὅμως τὸ ἄτοπον ἐγὼ νὰ δώσω τὴν χάριν. Καὶ ἂν δὲν μὲ ἀπατῆ ἡ μνήμη, μόνος μου τὸ ἀνεγνώρισα πρὸ καιροῦ ἐνώπιον τοῦ Βασιλέως. Ἄλλ' ἐπειδὴ τὸ πολιτικὸν καὶ ἀναγκῶν τῆς χάριτος εἶναι ἀναντίρρητον, παρακαλῶ τὸν Βασιλέα νὰ λάβῃ πρόνοιαν διὰ νὰ δοθῇ εἰς ὄλην τῆς τὴν ἐντέλειαν. Εἶχεν ὄλιγον ἀπομακρυνθῆ ἡ Βασίλισσα. Μὲ ζωηρότητα ἀμέσως εἶπεν.—Ὅχι, ὄχι, δὲν κάμνει Βασιλεῦ!... Ὁ δὲ Βασιλεὺς εἶπεν—Ἄλλὰ, καὶ δὲν εἶναι λόγος σπουδαῖος παραιτήσεως.—

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΠΗΛΙΑΚΗΣ

Δύναται τις νὰ καταστῇ ἀγαπητὸς εἰς πᾶσαν ἡλικίαν μεταχειριζόμενος τὰ ἀμοιβόντα εἰς ἐκάστην ἡλικίαν μέσα. Ἐν τῇ νεότητι διὰ τῶν αἰσθήσεων ἀφικεῖται εἰς τὴν καρδίαν, ἐν τῇ γήρατι διὰ τῆς καρδίας ἀφικνεῖται εἰς τὰς αἰσθήσεις.

Η ΕΚΔΙΚΗΣΙ ΤΟΥ ΚΟΝΤΕ ΚΩΜΗ

Ἦτ' ἀρχαῖο καὶ θεόρατο Παλάτι τοῦ Κώμη Τὸ φῶς τοὺς σκοπέωνε Περίσσια κερτά. Χαρὰ δὲν ἀντήχησε Ἦ τοὺς ὄλους τοῦ ἀκόμη Φωνάζουν, πετᾶνε Χιλιάδες πουλιὰ.

Ὁ Κόντες τὴν κόρη του Ἀπόψε παντρεύει. Τὸν ἄντρα τῆς δίνει Ποῦ ἐκεῖνη ἀγαπᾷ. Σκληρὸς πλεῖδ' ἀφαίνεται Ἦν κόρη λατρεύει, Τὴν πρώτη γαλήνη Ποθεῖ τ' ἐν καρδίᾳ.

Τὰ πλήθη μαζώνονται Ἐμπρὸς τὸ παλάτι, Τῇ νύφῃ νὰ ἰδοῦνε, Νὰ ἰδοῦν τὸ γαμπρὸ Τὴν ὥρα ποῦ θέλουνε Μ' ὀλόγαρο μάτι, Γ' αὐτὸ φχαριστοῦνε Κι' αὐτὰ τὸ θεῖ.

Τὰ πλήθη ἀραιώνονται, Μὲ σέβας τραυιοῦνται, Ἦ τοῦ Κώμη ἀνεβαίνει Ὁ γέρον παπᾶς, Βαρούνε τὰ ὄργανα, Φωνάζε ἀγροικιοῦνται: «Ἦ κόρη, προβαίνει Ὁ νῆος π' ἀγαπᾷ!»

Ἦ ἀσκέρια ἀνυπόμονα Ἦτ' ὄρα προσμένουν, Οἱ ὄλοοι ἀνηχιοῦνε Κι' αὐξάνει ἡ χαρὰ. Πατήματα ἀκούονται, Σιγὰ κατεβαίνουν, Τὰ μάτια ζητοῦνε Τὸ νῖο καὶ τὴ νιά.

Σηκώνουν τὸ μέτωπο, Πυκνώνουνται, τρέχουν, Τὰ σώματα σμίγουν Ἦ τῇ θύρᾳ νὰ ἰδοῦν. Ἦ' ἀγνὰ τοὺς τὰ πρόσωπα Μὲ δάκρυα τὰ βρέουν, Τοὺς νῆους δὲν ξανοίγουν Δύο κάσαις θωροῦν.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΡΤΙΝΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΤΗΝ

Ἐπὶ τῇ ἐπτακοσιετηρίδι τοῦ Ἀστεως τοῦ Λονδίνου ἦτις θέλει ἐορτασθῆ κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος, τὸ δημοτικὸν συμβόλιον τῆς βρετανικῆς μεγαλοπλευρίας ἐψήφισεν ἀμοιβὴν 1000 λιρῶν στερλινῶν εἰς τὴν ἀρίστην περὶ τῆς ἱστορίας τοῦ Ἀστεως συγγραφήν. — Τὴν 18 προσεχούς νοεμβρίου θὰ πανηγυρισθῇ ἐν Πιτρούπολει τὸ ἰωβιλαῖον τοῦ Ρουβινσταίν ἐπὶ

τῇ συμπληρώσει πεντηκονταετηρίδος ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ μουσικῶ σταθμοῦ του. Ὁ διάσημος μουσικὸς ἐγεννήθη τῷ 1830, ὡστε ἤρχισε τὸ σταδίον τοῦ μῦθις ἐνεναετής.

— Κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Παστέρ ὑποβληθεῖσαν ἐκδοσιν πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιστημῶν εἰς ὑποβληθέντες εἰς τὴν ἐκ λύσεως θεραπείαν ἐν τῷ ἰδιαιτέρῳ αὐτοῦ θεραπευτηρίῳ ἀπὸ 1 Μαΐου 1888 μέχρι 1 Μαΐου 1889 ἀνήλθον εἰς 1673 ἐκ τούτων δὲ ἀπέθανον μόνον τρεῖς.

— Κατὰ τὰς γερμανικὰς ἐφημερίδας αἱ περὶ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν σπουδαῖ τῆς πρηνικίσεως Σοφίας βραίνουσιν ἀρίστα. Ἦ μέλλουσα σύζυγος τοῦ ἑλληνος διαδόχου ἀσχολεῖται μετὰ περισσῆς προσηπῆς περὶ τὴν ἐκμάθησιν τῆς γλώσσης τῆς μελλούσης πατρίδος τῆς, ἐλπίζει δὲ ὅτι μέχρι τοῦ προσεχούς οκτωβρίου θὰ εἶνε τόσοσιν ἀτόχος αὐτῆς ὡστε ἐλευθέρως θὰ συνεννοηθῆ κατὰ τὴν εἰς Ἀθήνας ἀφίξιν τῆς. Περὶ τὴν ἐκμάθησιν τῆς ἑλληνικῆς ἀσχολοῦνται ἐκτός τῆς πρηνικίσεως Σοφίας καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτῆς Βικτωρία καὶ Μαργαρίτα, αἵτινες μετὰ τῆς μητρὸς αὐτῶν θὰ κατέλθωσιν εἰς Ἑλλάδα κατὰ τοὺς γάμους τῆς ἀδελφῆς τῶν. Διὰ τὰς καταπληκτικὰς προσόδους τῆς μελλούσης νόμφης τοῦ ἐξέφρασαν αὐτῇ θερμὰ συγχαρητήρια κατὰ τὴν τελευταίαν μετ' αὐτῆς ἐν Γερμανίᾳ συνάντησιν ὁ βασιλεὺς Γεώργιος.

— Κατὰ τινὰ γαμήλιον ἐορτὴν ἐν χωρίῳ παρὰ τὸ Νανού, μετὰ τῆς συμπόσιον τῶν γάμων δεκαοκτῶ ἐκ τῶν κεκλημένων ἠσθένησαν αἰφνιδίως, δύο δὲ τούτων ἀπέθανον. Ἐγεννήθη ὑπόνοια ὅτι δηλητηρίον εἶχεν ἀναμιχθῆ εἰς τι ἐκ τῶν ἐδεσμάτων, ἐξηκριθῆναι δὲ διὰ τῆς γενεμένης ἐρεῦνης ὅτι ἀληθῶς τὸ ἐκ βανίλλης παγωτῶν ἦτο δηλητηριασμένον. Ὡς ἔνοχος τοῦ φοβεροῦ ἐγκλήματος συνελήφθη ὁ πατηρ τῆς νόμφης, ὅστις εἶχεν ἀρνηθῆ νὰ δώσῃ τὴν συγκατάθεσιν αὐτοῦ εἰς τὸ ρηθὲν συνοικεῖσιν. Ἦ νόμφη δὲν ἔφαγε παγωτῶν καὶ ἐμεινεν ὑγιής, ἀλλ' ὁ γαμπρὸς καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ εἶνε ἐκ τῶν δεκαοκτῶ προσβληθέντων οἱ ἀποθανόντες.

— Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν προκαταρκτικῶν ἐργασιῶν ἐν τῇ Παγκοσμίῳ Ἐκθέσει τῶν Παρισίων μέχρι τῆς σήμερον συνέβησαν εἰς ἐργάτας 3100 δυστυχήματα, ὡν τεσσαράκοντα θανατηφόρα.

— Γυνὴ θηριώδης ἐν Φιλαδελφείᾳ ἐθανάτωσε τὸν σύζυγόν της καὶ τὰ δύο τέκνα της διὰ δηλητηρίου ἵνα λάβῃ τὸ ποσὸν 399 δολλαρίων ἀντὶ τοῦ ὅποιου ἦτον ἠσφαλισμένη ἡ ζωὴ αὐτῶν ὑπὸ τινος ἀσφαλιστικῆς εταιρίας.

— Ἰταλικὴ ἐφημερίς ἀναγράφει τὴν εἰδησιν ὅτι ὁ διάσημος ἠθοποιὸς Ἐρνέστος Ρόσσης, ὃν ἐφιλοξένησαν αἱ Ἀθηναὶ κατὰ τὸ ἔαρ, προσελήθη νὰ ἐπανέλθῃ ἐνταῦθα κατὰ τὸ φθινόπωρον ὑπὸ τοῦ βασιλέως Γεωργίου, ὅπως παραστήσῃ τὸν Οἰδίποδα καὶ τὴν Ἀντιγόνην τοῦ Σοφοκλέους κατὰ τὰς ἐορτάς τῶν γάμων τοῦ διαδόχου.

— Ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Ρώμης ἰδρύεται Μουσείον τοῦ Ἰορδάνου Βρούνου. Τὸ Μουσείον τοῦτο θὰ περιλάβῃ παντοειδῆ ἀντικείμενα ἀναγόμενα εἰς τὸν βίον τοῦ μεγάλου Ἰταλοῦ φιλοσόφου.

— Εἰς τῶν μᾶλλον δεδηλωμένων ἐχθρῶν τῶν γυναικῶν ὁ διάσημος γάλλος ζωγράφος Μασσониὲ ἤρ-

ραβωνίσθη δαχτύλιος μετά τινος εύμορφοτάτης ξανθής, τής δεσποινίδος Βαζανασίν. Ο γαμβρός έχει ηλικίαν τριπλασίαν τής νέμφης και επειδή δέν έχει καιρόν να χάνη, ως αυτός ο ίδιος λέγει, τελεί τούς γάμους του εντός του παρόντος μηνός.

— Απίστευτον και όμως πιστευτόν: Ἡ ἀμερικανικὴ δικαστήρια καλοῦνται ν' ἀπορριψῶσιν ἂν ἔχη κύρος νομικὸς γάμος τελεσθεὶς ἐπὶ σκηνῆς θεάτρου κατὰ τὴν παράστασιν δράματος!

— Εἰς τὴν ἐν Παρισίοις ἐκθεσίαν ἐν τῶν Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν ἠξιώθη βραβεῖου β' τάξεως ὁ ζωγράφος κ. Θ. Ράλλης καὶ γ' τάξεως ἡ φιλότιμος ζωγράφος Κυρία Ζαμπανκού Κασσαδέτη καὶ ὁ γλύπτης κ. Μπονάρος.

— Κατὰ τινὰ στατιστικὴν σημείωσιν ἀπέθανον ἐν Γαλλίᾳ ἐκ φθίσεως εἰς διάστημα 80 ἐτῶν ὁ κτὼ ἑκατομύρια ἀνθρώπων, ἦτοι τετράκις πλείονες τῶν ἐν πολέμοις ἀπολεσθέντων, εἰκοσαπλάσιοι δὲ τῶν ὑπὸ τῆς χολέρας θανατωθέντων.

— Κατὰ τὸν προσεχῆ σεπτέμβριον συνέρχεται ἐν Παρισίοις, πλὴν τῶν ἄλλων συνεδρίων, καὶ συνέδριον τῶν πνευματιστῶν.

— Τελευταῖος νεωτερισμὸς εἰς τὰ ὄπλα εἶνε ἡ εισαγωγὴ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ ὡς ἐκπυροσφοτικῆς μέσου. Ἐφευρέθη ἤδη μηχανικὴ παρέχον ἀσφαλῶς 25 χιλιάδας ἐκπυροσφοτικῶν σπινθήρων. Ὁ νεωτερισμὸς οὗτος παρέχει πολλὰ ὠφελήματα φαίνεται προωρισμένος νὰ ἐφαρμοσθῆ ὀριστικῶς ἐν προσεχῆ μέλλοντι.

— Κατὰ τὴν ἄρτι γενομένην ἐν Παρισίοις ἐκπαιθῆσιν τῆς περιτήμου καλλιτεχνικῆς συλλογῆς Σεκρετάν, ἠγοράσθη μία εἰκὼν ὁ Ἐσπερινός τοῦ γάλλου ζωγράφου Μιλλιὲ ὑπὸ τοῦ Κράτους ἀντὶ 553,000 φράγκων. Ἡ ὑπέρογκος αὕτη ὑπερτίμησις προήλθε, διότι ἐπλειοδότει πεισματωδῶς ὅπως ἀποκτήσῃ τὴν θαυμασάσαν εἰκόνα ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ μουσείου τῆς Ν. Ἰόρκης.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΣΕΣΜΑΤΩΝ

Εἰς συμπόσιόν τι παρατεθὲν τὴν 24 παρελθόντος μηνός ἐν τῇ περιωνύμῳ σχολῇ τῆς Μαγδαληνῆς ἐν Ἐξφόρῃ ὁ κατάλογος τῶν εἰσεσμάτων καλλιτεχνικῶτατος ἐξετυπώθη καὶ διανεμήθη εἰς τοὺς κεκλημένους μετ' ἑλληνικῆς μεταφράσεως. Διὰ τὸ παράδοξον τοῦ πράγματος ἀνατυπώμεν ἀπαραλλάκτως τὰ ἑλληνικά ὄνόματα τῶν φαγητῶν ἀμφιβάλλοντες ἂν πολλοὶ τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν θὰ ἐννοήσωσι ταῦτα:

Ἔτιος διαφανῆς Βρουνοῖσιον.

Ἐπεικὸν δὲ

Ὄψιν Ἐρταρικὰ πεπεμμένα ἐνασπικῶς τε καὶ τεμαχί σὺν φυλλάδι κραιβέντα. Καρκινόστρακα. Ἐξασπιγγένος ἰχθύος πλατύς τις. Ἐγγέλιος ἐνασπικαί.

Θρίδαξ καθ' αὐτήν. Καρίδες σὺν ὀρίδακι. Ἄλεκτραῖνα κατακεκριματισμένα ὠπτημένα τε καὶ βεθηγαμελμένα, ἐνασπικιστί τε. Ὅπτην ἄρσιον κρέας. Νησσάρια, καὶ ταῦτα ὀπτά. Σὺν θυάμισιν μόσχου. Βόες ὀρίοισιν ἐμπεπλησμένοι. Ταῖνες ὀπτηθέντες. Ἐν πίσσις τῆμοι ἄρνων. Τομάτοις ἀμνός ἐγκειραμμένος.

Ἄλεκτραῖνα: σὺν θυάμισιν. Βοῶν γλώτται. Πελαῶν ὀπτιῶν τε πυραμῖς. Ἀσπιγθὲν ἤπαρ χηνός. Ἰταλῶν τρόπον πομπινίδες. Μόσχος, εἰς ἐξασπιγγένος. Ἄρτος σὺν ψίραι, τριχιδίαι, ὀριγάνω.

Κωδωνοτόμων Τευτόνων τε ἱελλίδες: ἱελλίδες κατ' εἶνον ἀγαθοῦ δαίμονος. Μήλων Μακεδόνων κραιβίαις. Ἡδονθὲν γάλα πισταχίαις, λιμῶσιν, ἀνάγκαις. Μεριγξ. Λευκοτράγγημα. Γαλλικὸν φύραμά τι, διττῶς. Πλακοῦντες, ὡσπερ ἐν Νεαπόλει. Μήλοις πλακοῦντες περσικαῖς ἡδυσμένοι.

Ἐν τῇ παρόντι τερπνῷ. Ἐσόμενον κακόν. Πλακοῦς μεθυσθείς. Βασιλίδων διακόνου. Ἐραγήματα ἀρτηρόντα. Μωούσεως τρόπον.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

Ἀπόδειξις ὅτι γηράσκει τις: Ὅταν αὐξάνωσιν αἱ ἀναμνήσεις καὶ ἐλαττοῦνται αἱ ἐλπίδες.

Λέγουσιν ἐνίοτε φιλόργυρον, ἐκαῖνον ὅστις ἐξοδεύει τὰ χρήματά του ὅπως τοῦ ἀρέσκει καὶ σπάταλον ἐκαῖνον ὅστις τὰ ἐξοδεύει ὅπως ἀρέσκει εἰς τοὺς ἄλλους.

Λέγουσιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους διὰ τὰ τοὺς παραγορῆσιν πῶλα παρέργονται ὅλα ἀλλάζουσι—ἐνῶ οἱ περισσότεροι ἀκριβοῦς διὰ τοῦτο ὀλίβονται, διότι ὅλα παρέργονται καὶ ὅλα ἀλλάζουσι.

ΕΔΩ Κ' ΕΚΕΙ

Φιλοφρόνημα.

Ἡ Κυρία. Πρὸ ὀλίγου εἶδα κάποιον πρόσωπον προσφιλέστατόν σας.

Ὁ Κύριος. Φαίνεται ὅτι θὰ ἐκυτάξατε εἰς τὸν καθρέπτην.

Εἰς ἐνούμησιν.

Χῆρος τρώγων ἐν Ξενοδοχείῳ:

— Παιδί, φέρε μου μία σοῦπα, ἀλλὰ νὰ εἶνε πολὺ ἀρμυρῆ— θέλω νὰ θυμηθῶ σήμερα τὴν μακαρίτισσα τὴν γυναῖκά μου.

Τηλεγραφικαὶ τρυφερότητες.

Νεόνυμφος ποιητῆς ἀναγκασθεὶς νὰ ταξειδεύσῃ δι' ἐπείγουσαν ὑπέβησιν τηλεγραφεῖ πρὸς τὴν σύζυγόν του:

Ἄχ ἂν γυρῶν ἐδῶ κ' ἐκεῖ,
Μὰ ἡ ψυχὴ μου κοντὰ σου μένει!
Σὺ μὲ θυμῶσαι λίγο, κακὴ;
Πές μου!— Ἀπάντησις πληρωμένη.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Κατασκευὴ μικροσκοπίου.

Λαμβάνετε φύλλον λευκοσιδήρου ἢ ψευδαργύρου καὶ τρυπάτε αὐτὸ δι' ὀξέως καρφίου. Ἐπὶ τῆς ὀπῆς ἄρinite νὰ σταλέξῃ σταγῶν διαυγοῦς ὕδατος καὶ προσῆλαυτε ἐπ' αὐτῆς τὸν ὀφθαλμόν. Ἴδετε οὕτω μικροσκοπίον οἰκονομικώτατον μεγεθύνουν τὰ ἀντικείμενα ὡς ὁ ἄριστος κρυστάλλινος φακός.